

DELGENERALPLAN FÖR VALKOM OCH DESS NÄROMRÅDEN I LOVISA – KARTLÄGGNING AV HOTADE NATURTYPER 2020

Jere Salminen 2020

DELGENERALPLAN FÖR VALKOM OCH DESS NÄROMRÅDEN I LOVISA – KARTLÄGGNING AV HOTADE NATURTYPER 2020

Innehållsförteckning

1 Inledning.....	1
2 Metoder.....	2
2.1 Avgränsning av naturtyper	2
2.2 Kvalitativ klassificering av naturtyper.....	3
3 Resultat.....	3
4 Sammanfattning	16
Källhänvisningar.....	16

1 Inledning

Hösten 2020 gjordes en kartläggning av hotade naturtyper i delgeneraleplanområdet för Valkom och dess närområden. Rapporten presenterar kartläggningsresultaten för naturtyper som är hotade, nära hotade och som det råder kunskapsbrist om. Uppgifterna för vissa områden baseras på resultat från tidigare naturutredningar (Salminen 2016, Salminen 2018, Salminen 2019). I utredningsområdet ingår fastlandsdelen som hör till planområdet samt Tavistholmen–Korsholmen.

Inventeringen av naturtyper genomfördes under perioden 19.9–15.11.2020. Utredningen omfattades endast av naturtyper i skogar, på hällmark och i sötvatten, eftersom dessa var möjliga att inventera under hösten när vegetationen fortfarande var någorlunda synlig. Skogsbeten som tillhör vårdbiotoper ingick inte i detta arbete. Detta är därför en mellanrapport och kartläggningen bör således fortsätta om man vill få fram en helhetsbild av förekomsten av naturtyper som är nära hotade och hotade i planområdet.

Rapporten består huvudsakligen av kartpresentationer (Bilder 5–14) och en sammanfattning för att ge en översikt av de kartlagda naturtypernas förekomst, prevalens och deras rådande representativitet samt naturtillståndets nivå. Områdesspecifika uppgifter presenteras i Bilaga 2.

Naturtypernas hotkategori baseras på Finlands andra redovisning av hotade naturtyper som publicerades 2018 (Kontula & Raunio 2018). I redovisningen presenteras hotkategorin för varje hotad naturtyp för hela Finland, Södra Finland och Norra Finland. I denna rapport har hotbedömningen av naturtyper i hela Finland och Södra Finland tagits i beaktande. För samtliga rapporterade objekt redovisas klassificeringen för bägge områden. I de flesta fall är klassificeringen av hotade naturtyper samma för hela Finland och Södra Finland, men för vissa naturtyper i Södra Finland är den en kategori högre. En naturtyp som påträffats och rapporterats i planområdet, klippor av sura bergarter med renlav och mossor, är livskraftiga i hela landet (LC), men nära hotade (NT) i Södra Finland. I rapporten presenteras dessutom skogar på (eoliska) inlandsdyner om vilka det råder kunskapsbrist om (DD). Alla andra naturtyper än de i kategori LC kallas härefter för rödlistade naturtyper.

2 Metoder

2.1 Avgränsning av naturtyper

Minimiarealen för en avgränsad naturtypsförekomst är 0,1 hektar. Undantag gjordes för några mindre objekt som hade direkt anknytning till en annan nära hotad eller hotad naturtyp. Ett enskilt naturtypsobjekt kan omfatta mer än en naturtyp. En av naturtyperna är dock till ytan klart större än de andra. Många sekundära naturtyper som är avgränsade till samma område förekommer mosaikartat i samband med den primära naturtypen, så det skulle krävas mycket noggrant detaljarbete för att avgränsa dem. Förekomsten av dessa naturtyper tillsammans är i allmänhet mer regel än undantag. Vanliga kombinationsområden för två naturtyper är strandlundar som består av en sektion med fuktig och en med frisk grund. Strandzonens naturtyp avgränsas inte till ett eget område om den endast består av en remsa vars bredd är under 15 meter.

Bild 1. Mogna barrträdsdominerade friska moskogar är en nära hotad (NT) naturtyp på nationell nivå och hotad (VU) naturtyp i Södra Finland. Området på bilden har dock inte beaktats som en rödlistad naturtyp, eftersom den har behandlats på ett sådant sätt att det knappt finns något kvar av den naturliga skogens strukturella egenskaper. Enligt klassificeringen som används i studien skulle områdets representativitet vara "svag" och dess naturtillstånd "försvagat".

2.2 Kvalitativ klassificering av naturtyper

En hotkategori allena berättar mycket bristfälligt om värdet av ett enskilt naturtypsområde. Områdets värde beror också på kvalitativa faktorer som kan användas för att bedöma områdets representativitet och naturtillstånd. För de rapporterade skogsområdena har representativiteten och naturtillståndet presenterats utifrån en klassificering som utarbetats för kartläggningar som gjorts på uppdrag av Helsingfors stad (Erävuori et al. 2020). Om hållmarker har det på basis av den klassificering som använts i Helsingfors utvecklats en separat representations- och naturtillståndsklassificering för att kartlägga delgeneralplanen för Valkom och dess närområden. Den klassificering som Erävuori et al. (2020) gjorde grundar sig på representativiteten/naturtillståndet för Natura-naturtypen "lundar" (Airaksinen och Karttunen 1998) och riktlinjerna för inventering av Natura-naturtyper (SYKE & Forststyrelsen 2016). De representativitets- och naturtillståndskategorier som används i rapporten presenteras i Bilaga 1.

Största delen av naturtyperna i Finland, inklusive det kartlagda planområdet, utgörs av skogar där också allmänna typer har bedömts vara nära hotade eller hotade på grund av deras kvalitativa försämring. Skogar som används aktivt för skogsbruk och som har en jämn struktur (träden är jämgamla och har gallrats jämnt) eller nyligen regenereringsavverkade skogar har inte alls rapporterats som nära hotade eller hotade naturtyper, även om de kunde definieras som sådana (se Bild 1). Undantag har gjorts för skogar på (eoliska) inlandsdyner som tillhör speciella skogstyper och på geologiska grunder för ett centralt delområde av en barrskog på rullstensås i Valkom. Skogar på (eoliska) inlandsdyner är en särskilt sällsynt naturtyp i Nyland och klassas nationellt och i Södra Finland som en naturtyp som det råder kunskapsbrist om (DD).

3 Resultat

I undersökningen påträffades totalt 16 naturtyper som enligt nationella bedömningar tillhör den röda listan. Totalt 79 förekomster av dem avgränsades. I Södra Finland påträffades totalt 17 rödlistade naturtyper enligt klassificeringen och deras förekomst uppgick totalt till 87. I Tabell 1 visas de totala arealerna och antalet naturtyper som avgränsats i planområdet. Siffrorna ger inte en fullständig återspeglning av förekomsten av naturtyper i området, eftersom vissa typer vanligtvis förekommer på mycket små ytor. Områden på mindre än 0,1 hektar har inte avgränsats. Dessutom kan ett område som definierats som en enda naturtyp omfatta fler än en naturtyp. Bilderna 5–8 visar platserna för de rödlistade naturtypsförekomsterna på kartan. Mer detaljerade avgränsningar av områdena ges i objektsbeskrivningarna i Bilaga 2.

Bland de naturtyper som observerats i planområdet förekommer stora skillnader i den genomsnittliga representativiteten och naturtillståndet (Bilder 2–3, 11–14). I granskningen av naturtypernas representativitet och naturtillstånd ska hänsyn tas till att moskogs- och lundobjekt av lägsta kvalitet inte tagits med i materialet alls (se stycke 2.2 Kvalitativ klassificering av naturtyper). I verkligheten har planområdet mycket mer omfattande, särskilt mogna (40–140 år gamla), tämligen torra och friska moskogar som till sin representativitet och naturtillstånd är av låg kvalitet. Av de moskogsförekomster som beaktas är gamla tämligen torra moskogar (Bild 4) av högsta kvalitet vars förekomst är avgränsad till Tavistholmen, Korsholmen och Hässjeholmen. Även i gamla barrträdsdominerade friska moskogar och mogna tämligen torra moskogar är den relativa andelen av representativa objekt och objekt som motsvarar naturtillstånd stor, men för dessa påverkar enskilda större förekomster avgörande på de relativa andelarna. I sämst skick är klippor av sura bergarter med renlav och mossor, där vegetationen lider av starkt slitage, samt mogna torra moskogar och skogar på (eoliska) inlandsdyner. Den enda förekomsten av mogen torr moskog är sett till dess representativitet och naturtillstånd av låg kvalitet och ingår i materialet på geologiska grunder.

Tabell 1. Förekomsten av rödlistade naturtyper i skogar, på hållmarker och i sötvatten i delgeneralplanen för Valkom och dess närområden. Kategori V = nationellt hotad, Kategori E-S = hotad i Södra Finland. Hotkategorier: LC = livskraftig, NT = nära hotad, VU = sårbar, EN = starkt hotad, CR = akut hotad, DD = kunskapsbrist.

Naturtyp	Kategori V	Kategori E-S	Hektar	Antal
Mogna barrträdsdominerade friska moskogar	NT	VU	12,50	8
Mogna torra moskoga	VU	VU	8,09	1
Gamla tämligen torra moskogar	EN	CR	7,30	12
Mogna tämligen torra moskogar	VU	EN	6,95	5
Skogar på (eoliska) inlandsdyner	DD	DD	6,57	3
Kustnära fuktiga allundar	NT	NT	4,80	14
Hällmarksskogar	NT	NT	3,59	6
Gamla barrträdsdominerade friska moskogar	EN	EN	3,08	3
Klippor av sura bergarter med renlav och mossor	LC	NT	2,77	8
Friska mesotrofa lundar	VU	VU	2,75	6
Fuktiga mesotrofa lundar	NT	NT	2,52	5
Kustnära friska lövträdsdominerade lundar	VU	VU	2,22	10
Fuktiga eutrofa lundar	VU	VU	1,45	2
Myrtjärnar	NT	VU	0,50	1
Unga friska moskogar	VU	VU	0,38	1
Öppna flacka klippor av intermediära-basiska bergarter	NT	NT	0,28	1
Mogna barrträdsdominerade lundartade moskogar	EN	EN	0,16	1

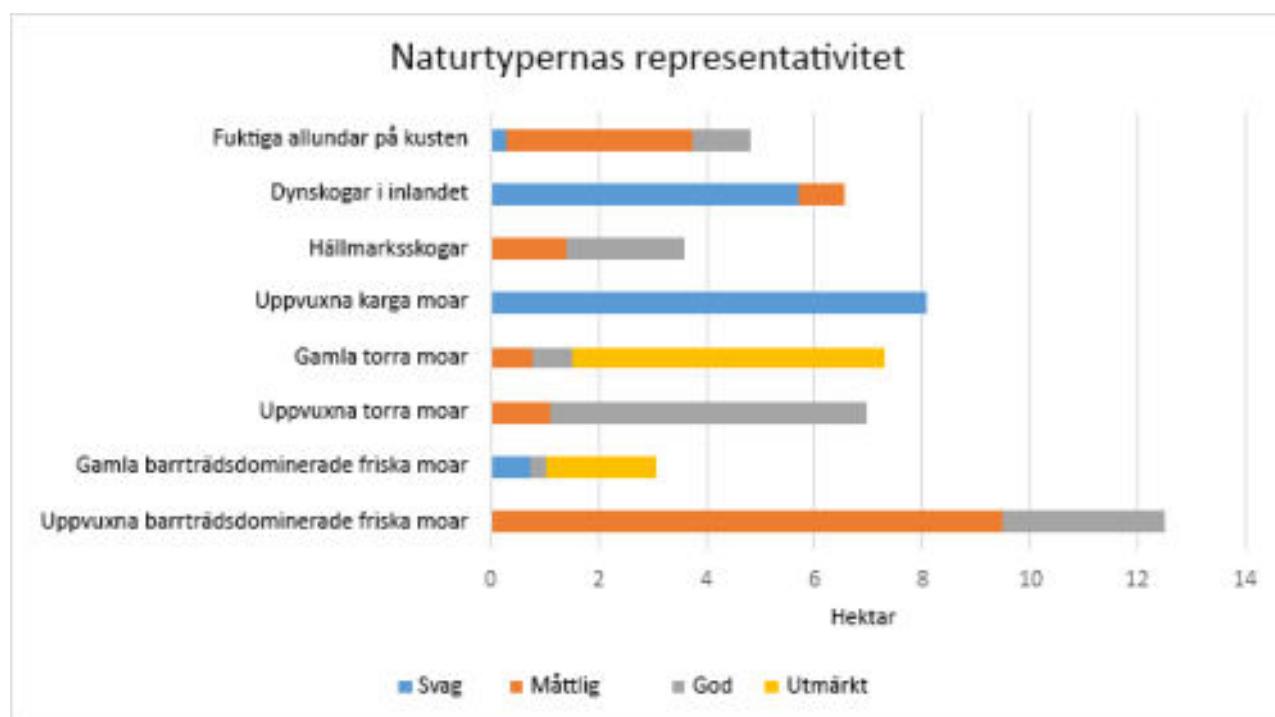

Bild 2. Relativa andelar av representativitetskategorier för de åtta mest förekommande rödlistade skogsnaturtyperna i planområdet.

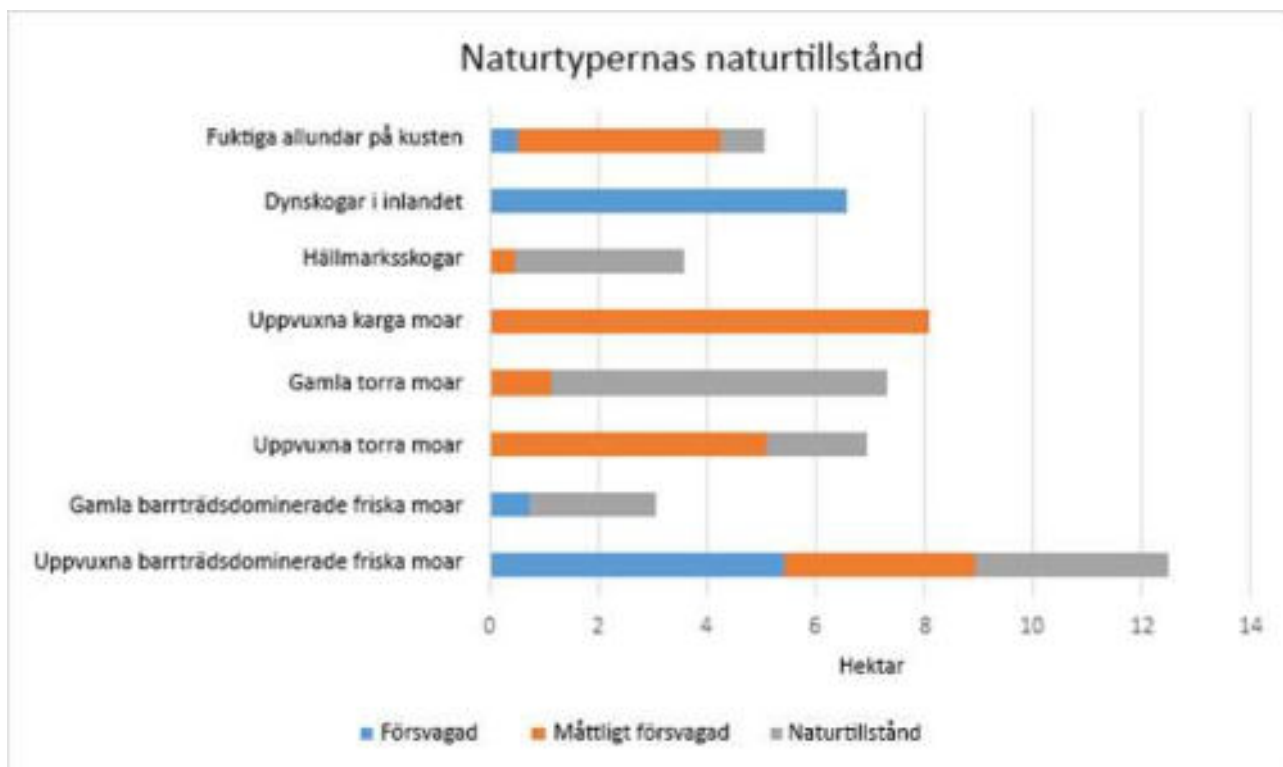

Bild 3. Relativa andelar av naturtillståndskategorier för de åtta mest förekommande rödlistade skogsnaturtyperna i planområdet.

Bild 4. Inom området för delgeneralplanen för Valkom och dess närområden har ett stort antal skogsdungar av gamla tämligen torra moskogar bevarats.

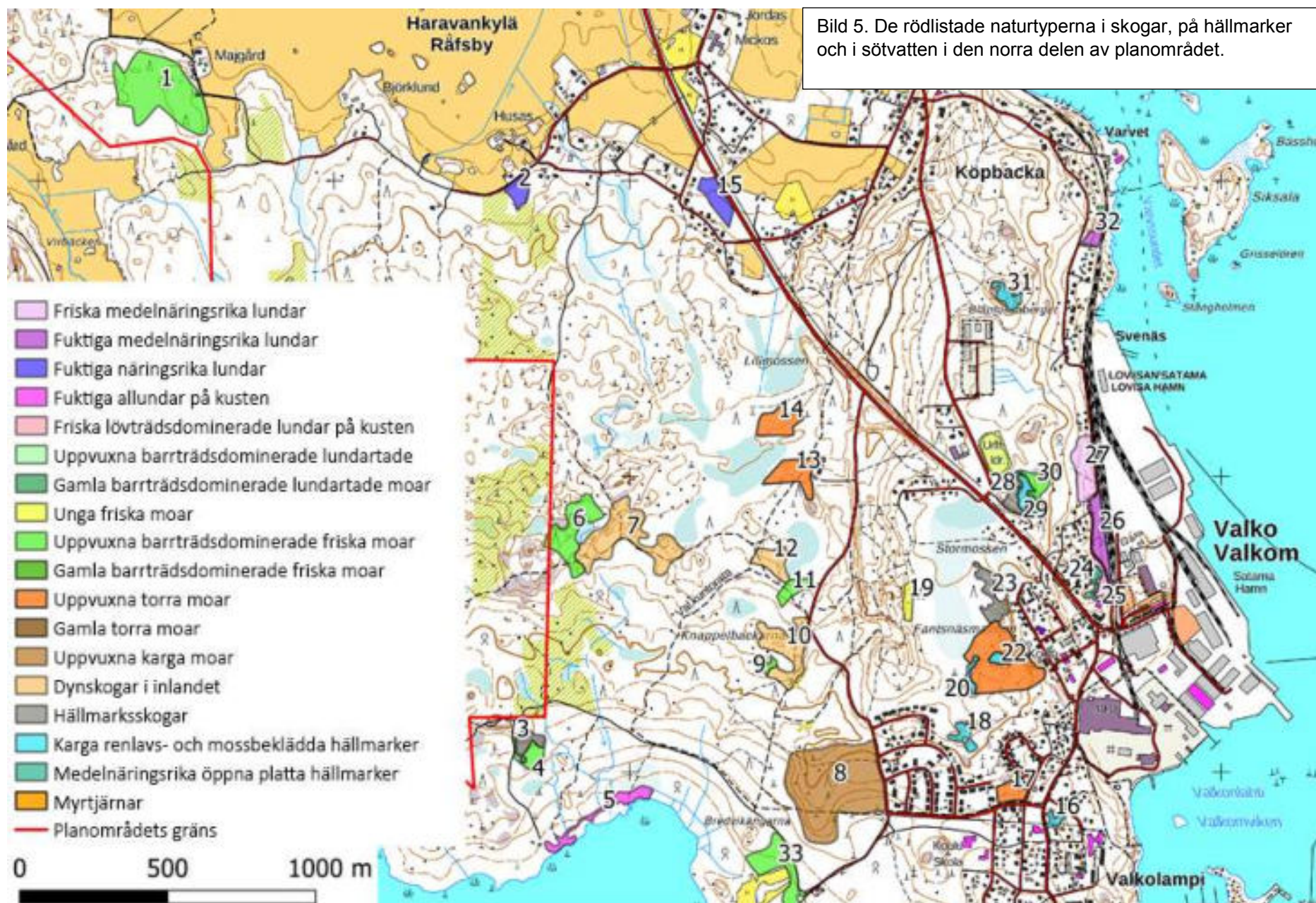
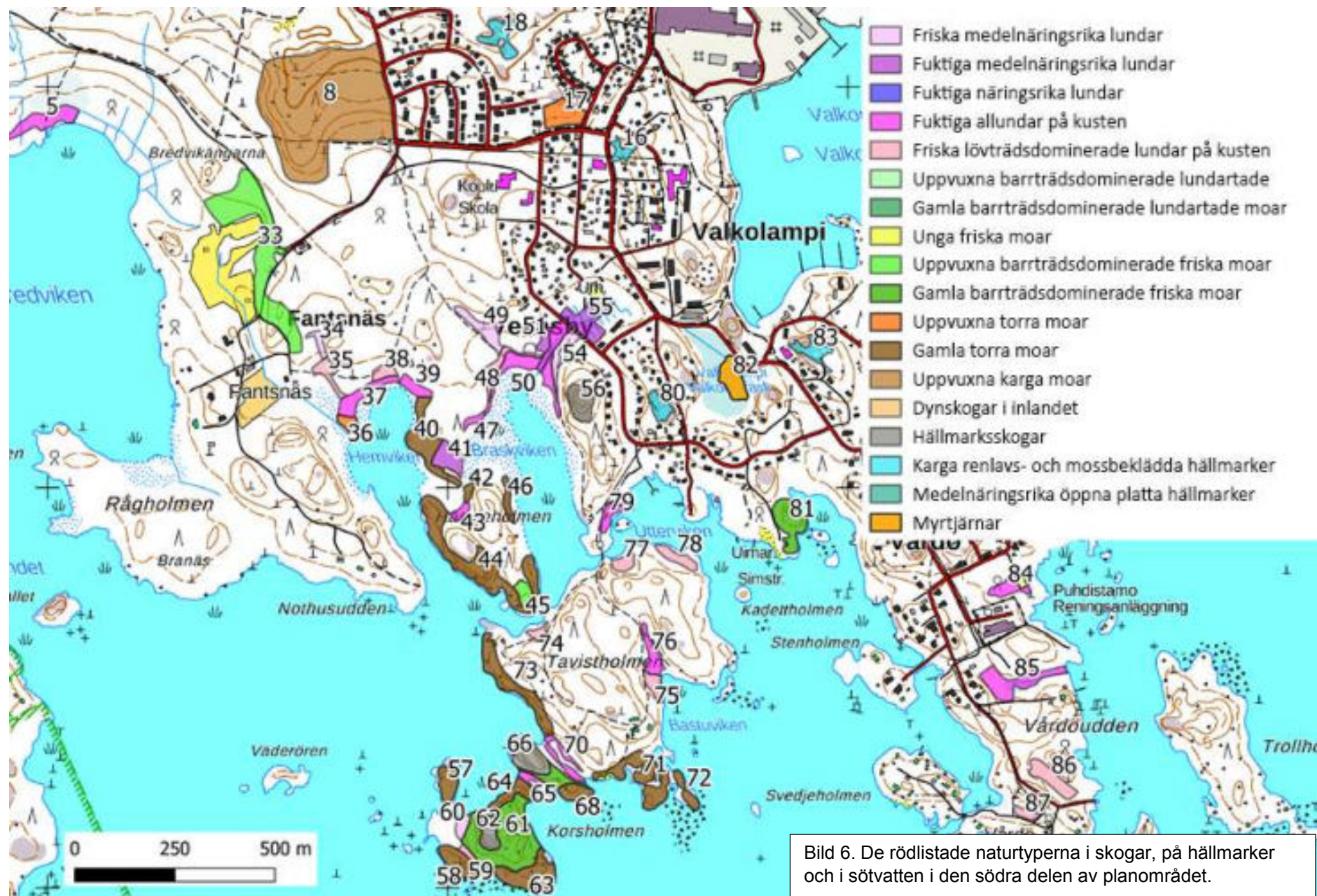
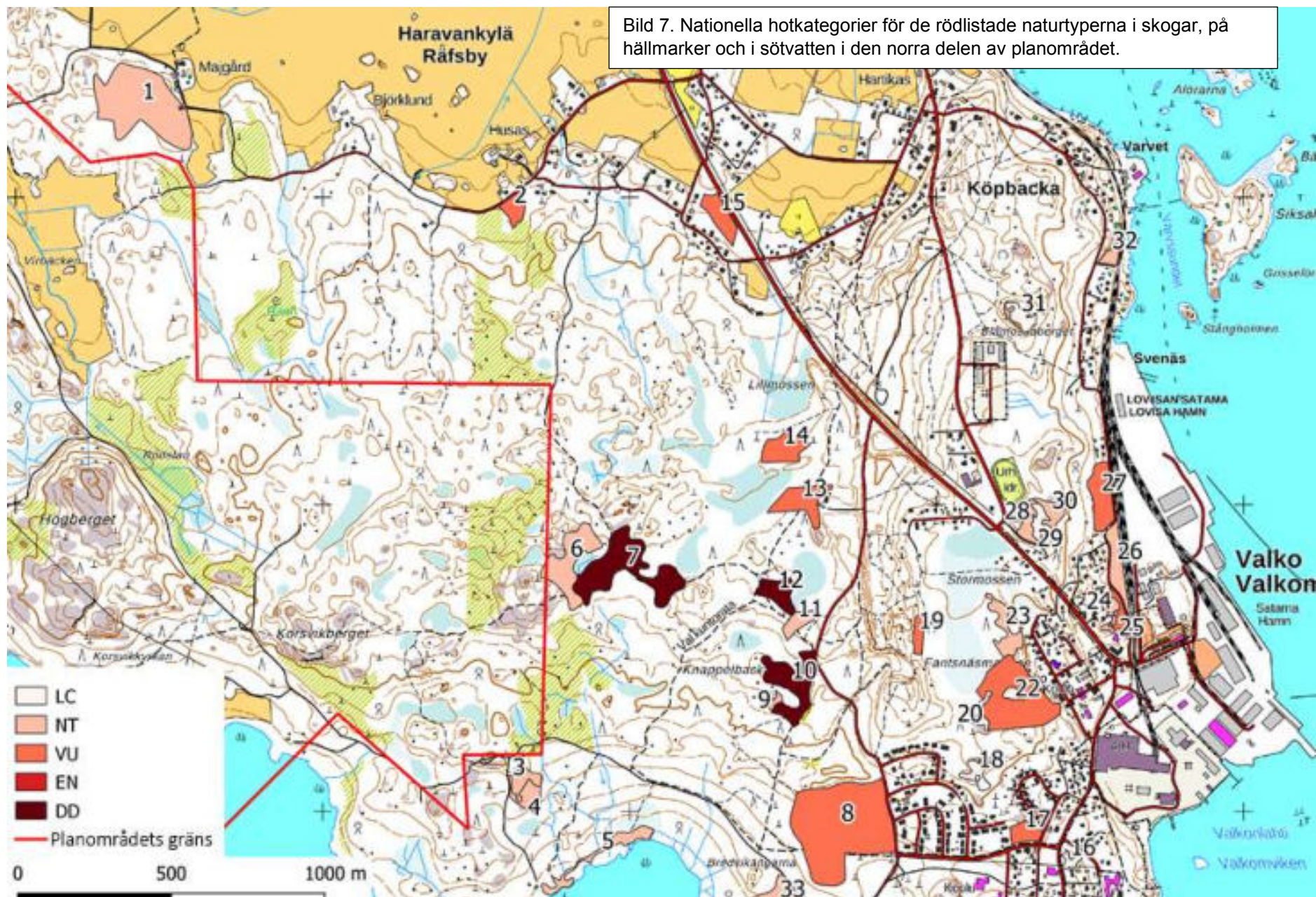
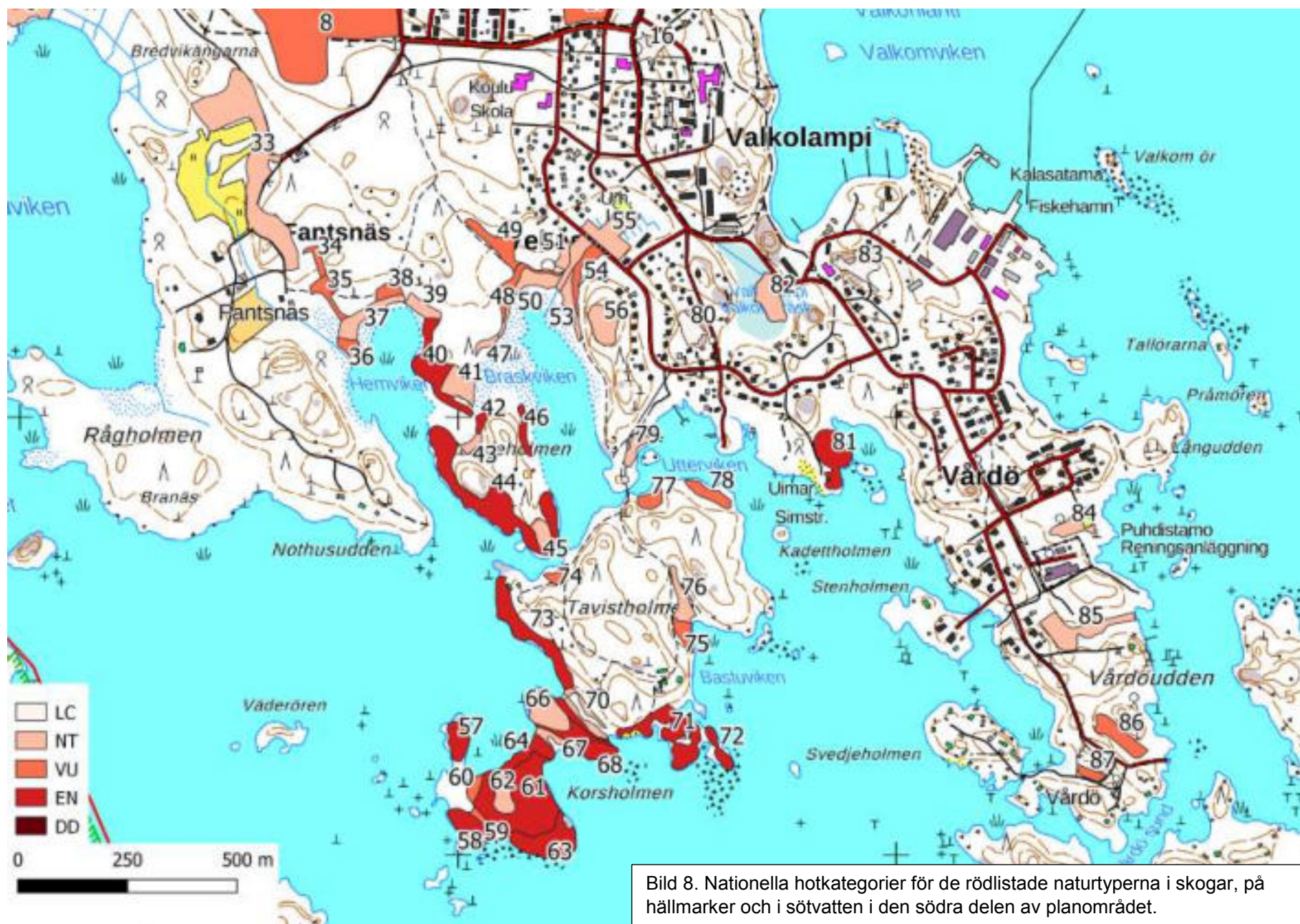
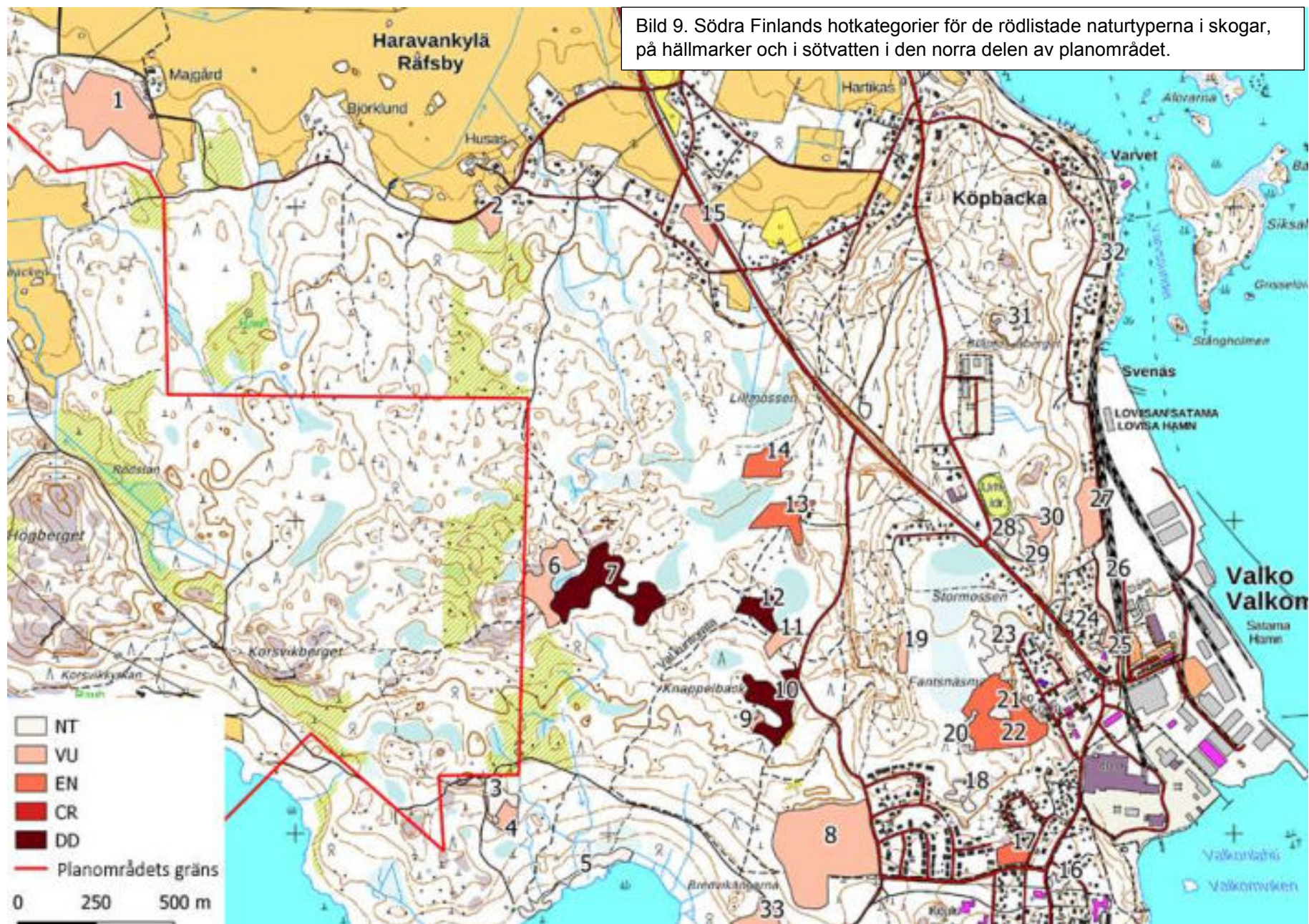

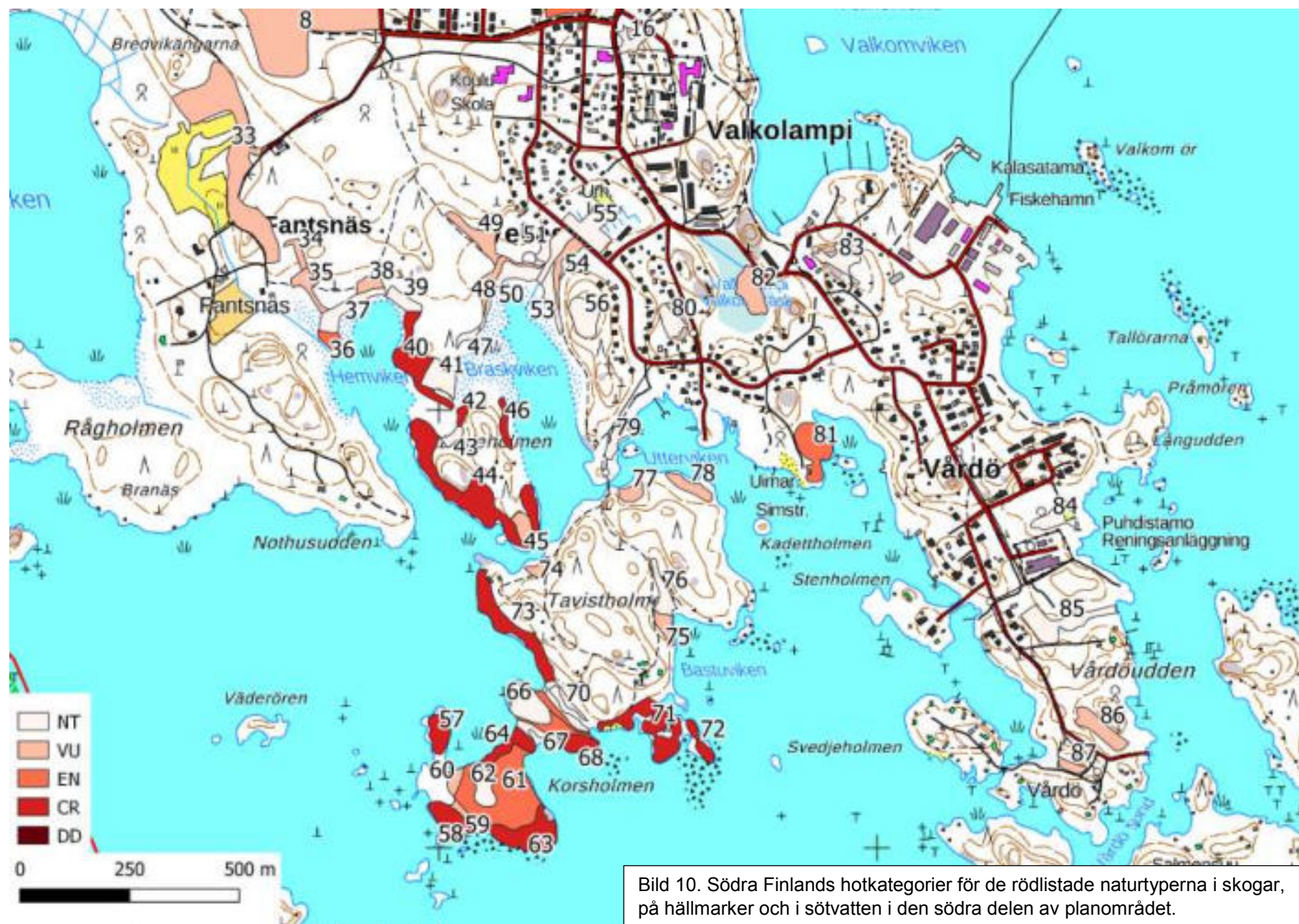
Bild 5. De rödlistade naturtyperna i skogar, på hällmarker och i sötvatten i den norra delen av planområdet.

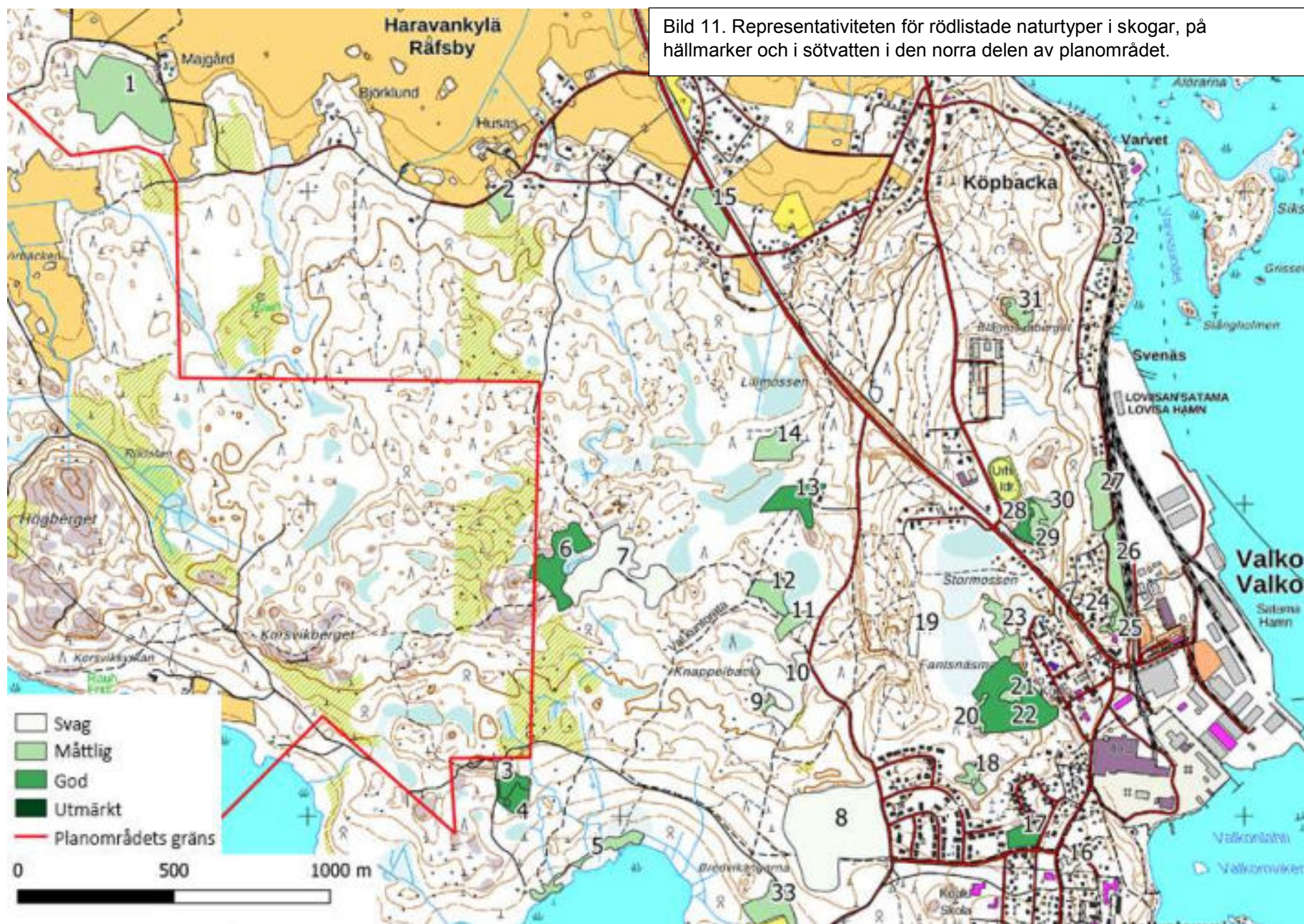

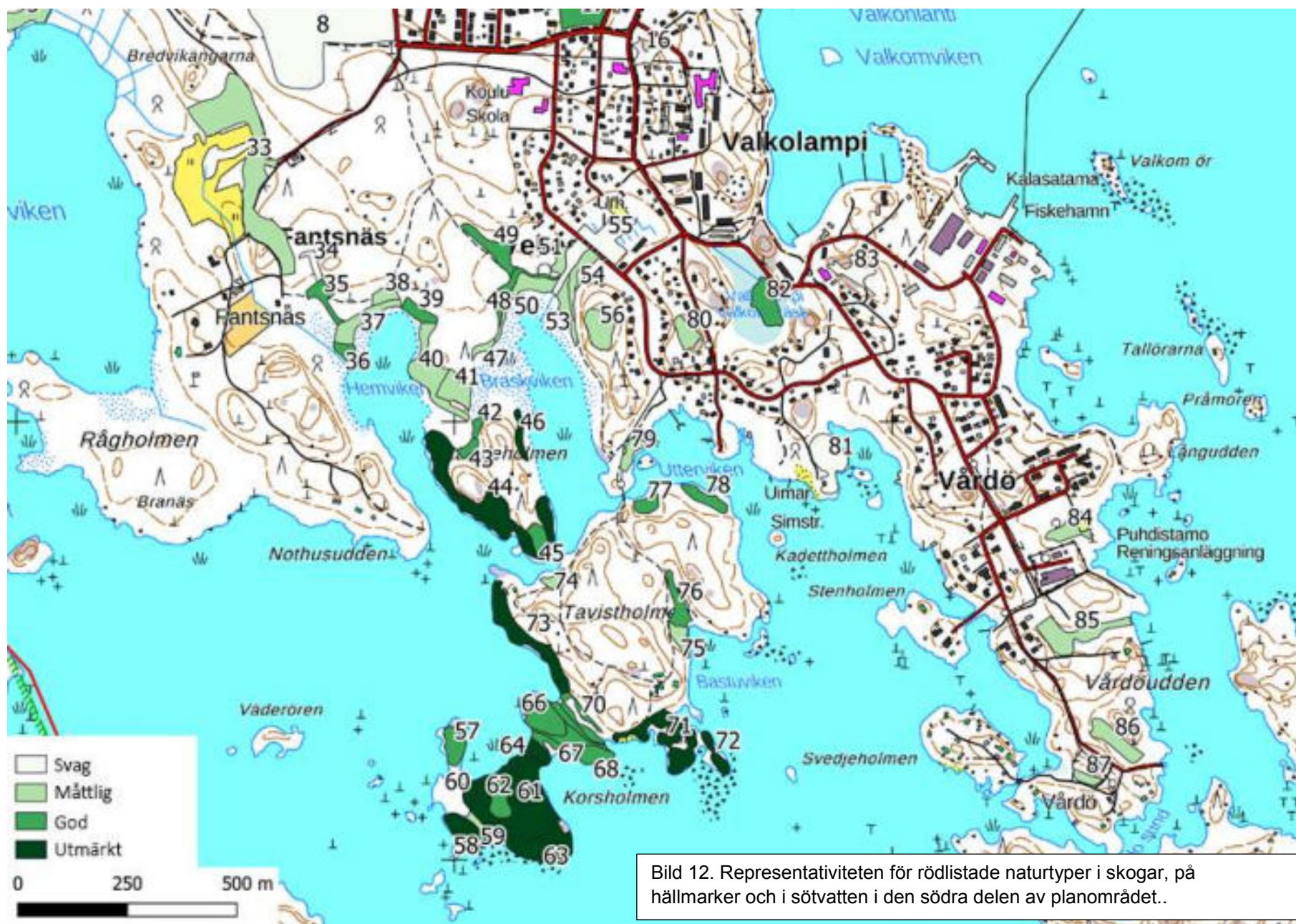
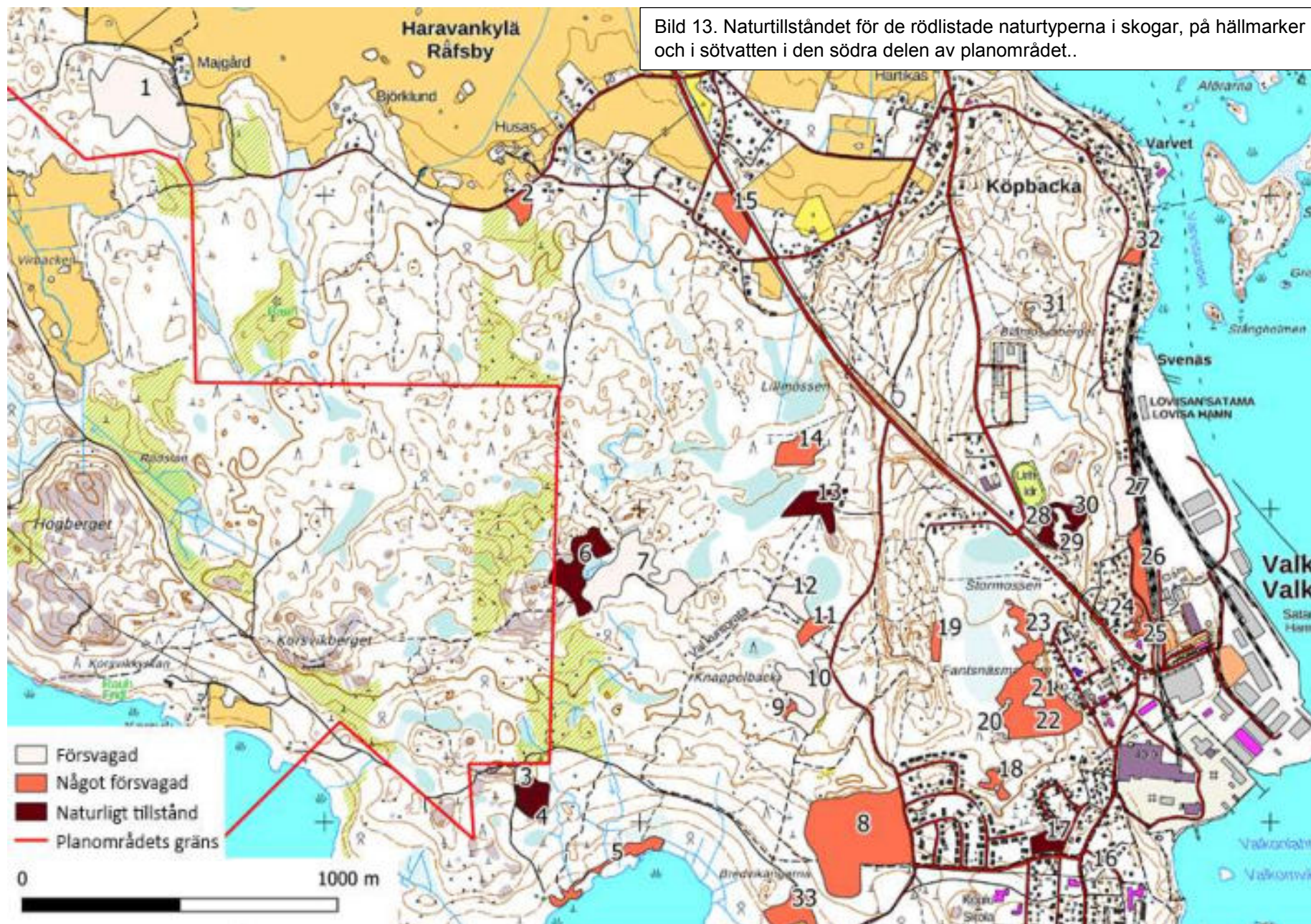
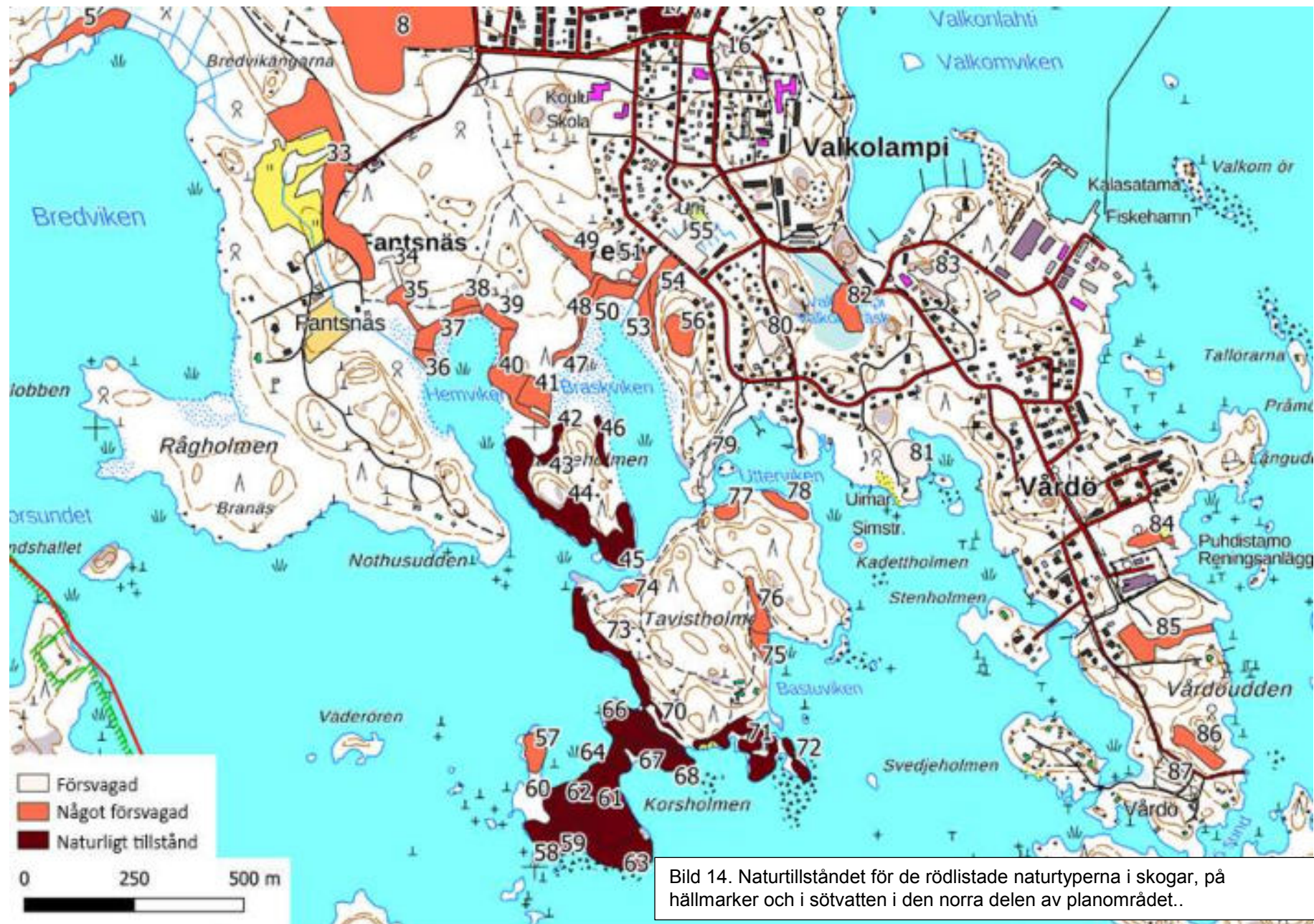

Bild 13. Naturtillståndet för de rödlistade naturtyperna i skogar, på hållmarker och i sötvatten i den södra delen av planområdet..

4 Sammanfattning

Utredningen gav en tydlig uppfattning om var förekomsterna av de rödlistade skogbevuxna naturtyperna i området för delgeneralplanen för Valkom och dess närområden är koncentrerade. Arbetet gav ny information framför allt om naturtypernas situation i det vidsträckta skogsområdet Räfsby–Fantsnäs och Fantsnäsmalmen. Dessutom skiljer sig resultaten tydligt från tidigare naturdata (Airix Ympäristö Oy & Lovisa stad 2013) för exempelvis Vårdö. Andra småvatten än Valkom träsk som ska beaktas som naturtyper har förstörts i planområdet, men en kartläggning av myrarna kan ytterligare lyfta fram några dylika objekt. Ingen betydande tilläggsinformation om hållmarker erhöles.

Att de högsta hotkategorierna och de mest högkvalitativa områdena när det gäller representativitet och naturtillstånd är koncentrerade till Hässjeholmen, Tavistholmen och Korsholmen var inte förvånande. Däremot var upptäckten av många anmärkningsvärda naturtyper i närheten av hamnen i Valkom inte lika självklar. Det finns några anmärkningsvärda skogbevuxna rödlistade naturtyper i skogsområdet Räfsby–Fantsnäs, men naturtypernas kvalitet är påfallande dålig i detta delområde. Värdet av skogarna i delområdet är till stor del relaterat till åsbildningens geologiska värden. Skogarnas värde i delområdet är till stor del relaterat till åsformationens geologiska värden. Helhetsbilden av naturtyperna i Räfsby–Fantsnäs kan dock endast fastställas genom kartläggning av myrarna.

Resultaten motsäger i vissa avseenden resultaten från den omfattande naturutredning som gjordes för delgeneralplanen 2013 (Airix Ympäristö Oy & Lovisa stad 2013). I studien avgränsades klibbals-madkärr från Vårdöudden, som enligt 2020 års kartläggning utgörs av lundar. Detta är en anmärkningsvärd observation eftersom dessa områden i en tidigare studie hade identifierats som skyddade naturtyper enligt 29 § i naturskyddslagen. Airix och Lovisa stads rapport ger också en rätt bristfällig bild av planområdenas strandlundar. De klassificeras genom hela studien som friska lundar av rödblåretyp (LT), även om de i själva verket innehåller en hel del fuktiga lundar. Baserat på de nya inventeringarna finns det ett stort behov av att uppdatera den sammanställande naturutredning som gjorts för planområdet.

Källhänvisningar

Airix Ympäristö Oy & Loviisan kaupunki 2013: Loviisan Harmaakallion, Haravakylän, Köpbackan ja Valkon osayleiskaava. Luontoselvitys. 27 s. + bilagor.

Airaksinen, O. & Karttunen 1998: Natura 2000 -luontotyyppiopas. Suomen ympäristökeskus, Helsingfors.

Erävuori, L., Kullberg, J., Lammi, E., Manner, J.-P., Routasuo, P., Suominen, H. & Vauhkonen, M. 2020: Helsingin uhanalaisten luontotyyppien inventoinnit 2017-2019. Yhteenvetoraportti. Sitowise Oy & Enviro Oy.

Kontula, T. & Raunio, A. (toim.). 2018. Suomen luontotyyppien uhanalaisuus 2018. Luontotyyppien punainen kirja – Osa 1: Tulokset ja arvioinnin perusteet ja Osa 2: luontotyyppien kuvaukset. Suomen ympäristökeskus ja ympäristöministeriö, Helsinki. Suomen ympäristö 5/2018. 388 + 925 s.

Salminen, J. 2016: Loviisan Korsholmenin luontotyytit ja metsien suojeluarvot.

Salminen, J. 2018: Kasvillisuuskartoitukset Loviisan Valkon ja sen lähialueiden osayleiskaavan alueella 2018.

Salminen, J. 2019: Loviisan Tavistholmenin ja Korsholmenin luontotyyppi- ja kasvillisuusselvitys 2019.

SYKE och Metsähallitus 2016: Natura 2000 -luontotyyppien inventointiohje. Version 6.

Kartläggning av nära hotade och hotade naturtyper för delgeneralplaneområdet för Valkom och dess närområden i Lovisa

Bilaga 1: Klassificering av naturtypernas representativitet och naturtillstånd

Lundar och moskogar, källa: Erävuori, L., Kullberg, J., Lammi, E., Manner, J.-P., Routasuo, P., Suominen, H. & Vauhkonen, M. 2020: Inventeringar av hotade naturtyper i Helsingfors 2017–2019. Sammanfattande rapport. Sitowise Oy & Enviro Oy.

Lundar

Representativitet

Utmärkt:

Särdragen motsvarar beskrivningen av typen och vid objektet förekommer arter som är kännetecknande för typen. Lunden har drag som ökar mångfalden och där förekommer krävande arter. Träden har en varierande struktur, är sporadiskt utspridd och vid objektet finns ett oavbrutet kontinuum av murkna träd. Objektet representerar naturtillstånd och där förekommer inga invasiva arter.

God:

Särdragen motsvarar beskrivningen av typen och de mest väsentliga arterna för typen förekommer vid objektet. Sådana arter som representerar andra drag (grankärr/moskogar) är emellertid synliga. Vid objektet förekommer murkna träd men kontinuumet kan vara bristfälligt. Objektet representerar naturtillstånd eller dess naturtillstånd har försvagats något. Det kan förekomma enstaka invasiva arter.

Måttlig:

Särdragen motsvarar huvudsakligen beskrivningen av typen och vid objektet förekommer en del arter som är kännetecknande för typen. Bland arterna förekommer en betydande del arter som representerar andra drag. Objektet representerar naturtillstånd eller dess naturtillstånd har försvagats något. Invasiva arter kan förekomma men de har inte trängts undan typiska arter i någon större utsträckning.

Svag:

Förekomsten av arter som representerar andra drag är dominerande. Objektets naturtillstånd har försvagats något eller försvagats. Invasiva arter kan vara allmänt förekommande.

Naturtillstånd

Naturtillstånd:

Naturligt uppkommen, träden har en varierande struktur, sporadiskt fördelad. Inga tecken på människans verksamhet, inga skogsvägar/utdikningar. Bland vegetationen förekommer knappt några kulturarter, ingen kulturpåverkan.

Något försvagad:

Strukturen avviker lindrigt från naturtillstånd eller det finns tecken på småskaliga gallringar, ställvis utdikningar. Särdragen hotas i viss mån av att granen håller på att ta över. En lund som uppstått på åkermark håller på att närma sig en skog i naturtillstånd. Svag kulturpåverkan.

Försvagad:

Endast några drag som är typiska för en naturskog. Rikligt med stigar, (nedskräpning) och kulturarter. En lund som uppstått på åkermark representerar det första skedet av succession.

Fullständigt förändrad:

Rikligt med stigar, kulturarter dominerande, rikligt med skadliga arter. Enstaka lundarter. Träden har en ensidig struktur.

Moskogar (och kalhällsskogar)

Representativitet

Utmärkt:

Särdragen motsvarar beskrivningen av typen och vid objektet förekommer arter som är kännetecknande för typen. Träden är sporadiskt spridda och varierande och har en varierande struktur på alla höjder, flera trädgenerationer. Trädens storleksstruktur är varierande och här och där förekommer träd som är äldre än den i nuläget dominerande trädgenerationen. Det förekommer rikligt med döda träd. Skogen har en naturlig vattenhushållning (inga utdikningar). Det artbestånd som lever på murken ved och epifyter är rikligt och mångsidigt. Objektet representerar naturtillstånd och där förekommer inga invasiva arter.

God:

Särdragen motsvarar beskrivningen av typen och vid objektet förekommer arter som är kännetecknande för typen. Topparna har olika struktur och trädens utrymmesfördelning varierar, flera trädgenerationer. Döda träd förekommer allmänt. Objektet representerar naturtillstånd eller ett tillstånd som påminner om naturtillstånd. Naturtillståndet kan vara något försvagat.

Måttlig:

Särdragen representerar huvudsakligen beskrivningen av typen. Topparna har olika struktur och trädens utrymmesfördelning varierar. Flera trädgenerationer, men någon generation kan saknas i kontinuumet. Döda träd förekommer. Objektets naturtillstånd kan vara något försvagat. Invasiva arter kan förekommer i liten utsträckning.

Svag:

Toppskiktet har delvis en annan struktur, några trädgenerationer men trädbeståndet har en jämn åldersstruktur. Högst enstaka döda träd. Gamla bearbetningar av alven kan urskiljas, enstaka diken. Naturtillståndet har försvagats eller försvagats något.

Naturtillstånd

Naturtillstånd:

Träden har en varierande struktur, sporadiskt fördelad. Bland vegetationen förekommer knappt några kulturarter, ingen kulturpåverkan.

Något försvagad:

Strukturen avviker lindrigt från naturtillstånd/ett tillstånd som påminner om naturtillstånd eller det finns tecken på småskaliga gallringar, ställvis utdikningar. Svag kulturpåverkan.

Försvagad:

Endast några drag som är typiska för en naturskog. Rikligt med stigar, nedskräpning och kulturarter.

Fullständigt förändrad:

Rikligt med stigar, kulturarter dominerande, rikligt med skadliga arter. Träden har en ensidig struktur.

Hällmarker

Representativitet

Utmärkt:

Särdragen motsvarar beskrivningen av typen och vid objektet förekommer arter som är kännetecknande för typen. Objektet motsvarar naturtillstånd.

God:

Särdragen motsvarar väl beskrivningen av typen och vid objektet förekommer arter som är kännetecknande för typen. Vid objektet förekommer enstaka arter som inte är typiska för naturtypen, såsom arter som kännetecknar frodighet. Objektet representerar naturtillstånd eller dess naturtillstånd har försvagats något

Måttlig:

Särdragen motsvarar beskrivningen av typen och vid största delen av objektet förekommer arter som är kännetecknande för typen. Det kan förekomma enstaka invasiva arter eller rikligt med andra arter som är främmande för typen, såsom arter som kännetecknar frodighet. Objektets naturtillstånd har försvagats eller försvagats lindrigt.

Svag:

På en stor andel av objektet har vegetationen förändrats och bland arterna dominerar arter som inte är typiska för typen. En främmande art har inverkat negativt på naturtypen. Objektets naturtillstånd har försvagats eller är svagt.

Naturtillstånd

Naturtillstånd:

Ingen stentäktsverksamhet. Vegetationen är orörd, inga spår av nedtrampning.

Något försvagad:

Ingen stentäktsverksamhet. Bland vegetationen syns spår av nedtrampning eller svackor på tydligt under hälften av objektets yta och/eller högst några smala stigar där vegetationen nöts bort.

Försvagad:

Stentäktsverksamhet på tydligt under hälften av objektets yta och/eller spår av nedtrampad vegetation eller sänkor på minst hälften av objektets yta, och/eller vegetationen har nöts bort på ett större område än på några smala stigar och/eller främmande arter förekommer i mer omfattande grad än i form av enstaka växter eller några mindre växtbestånd.

Fullständigt förändrad:

Stenmaterial har upptagits i stor utsträckning och/eller vegetationen har nöts bort i största delen av området och/eller främmande arter är dominerande bland vegetationen.

Kartläggning av hotade naturtyper för delgeneralplaneområdet för Valkom och dess närområden i Lovisa

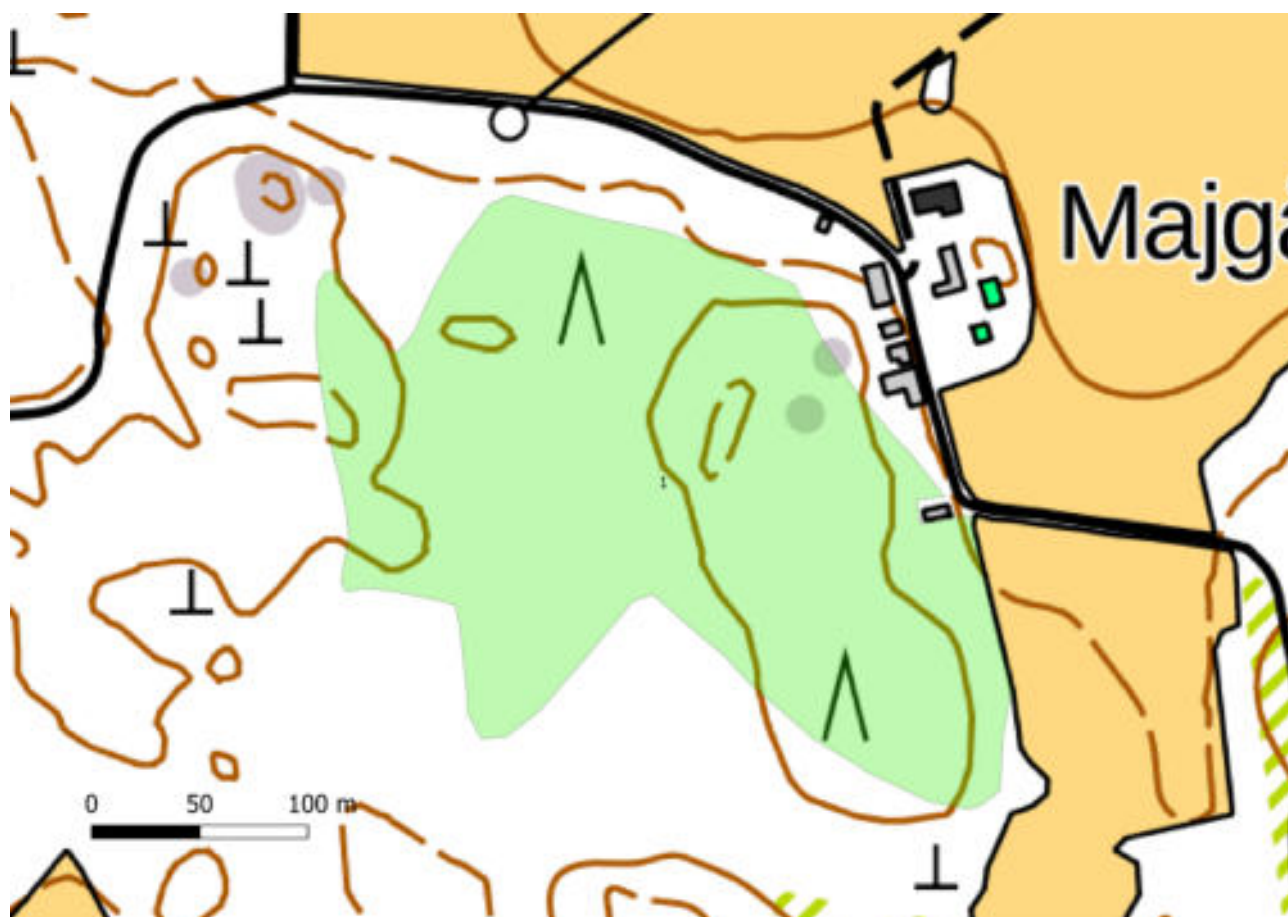
Bilaga 2: Beskrivningar av objekten

För varje objekt presenteras en karta (Lantmäteriverkets grundkartraster).

Objektet kan bestå av fler än en naturtyp. Naturtyper med mindre yta anges inom parentes. Principerna för avgränsningen av objekten beskrivs i rapportens kapitel 2.1 Avgränsning av naturtyperna.

Klassificering av representativitet och naturtillstånd presenteras i Bilaga 1.

Objekt 1

Naturtyp: Mogna barrträdsdominerade friska moskogar NT/VU, (mogna barrträdsdominerade lundartade moskogar NT/NT)

Representativitet: Måttlig

Naturtillstånd: Försvagad

Beskrivning: Mogen grandominerad och huvudsakligen frisk delvis lundartad moskog vid planområdets västra gräns. Som blandträd förekommer rikligt med tall (*Pinus sylvestris*), mindre vårtbjörk (*Betula pendula*), knappt några andra träddarter. Trädbeståndet har en jämn ålder men är inte väldigt jämnt fördelat. Varierande förekomst av plantskog. Rikligt med tunna murkna träd har uppstått genom självgallring. Spår av avverkning syns i liten utsträckning. Ett sammanhållet mosstäcke på marken i skogen, sparsamt med fältskikt. Eventuellt planterat skogsbestånd som inte vårdats efter de första gallringarna. Gränsar i söder till en gallrad men i övrigt likadan grandominerad skog. Gränsar i väst till en talldominerad skog med glest trädbestånd.

Objekt 2

Naturtyp: Fuktiga näringsrika lundar VU/VU

Representativitet: Måttlig

Naturtillstånd: Något försvagat

Beskrivning: Lövträdsdominerad lund på den södra sidan av Virbäcksvägen. Mångsidigt trädbestånd: hägg (*Prunus padus*), gråal (*Alnus incana*), klibbal (*A. glutinosa*), vårtbjörk, rönn (*Sorbus aucuparia*) och asp (*Populus tremula*) förekommer rikligt. Bland björkarna förekommer väldigt bastanta exemplar, även klibbalarna är högväxta. Ganska rikligt med bastanta murkna träd. I den södra delen finns öppningar i skogen. Buskskiktet är väl utvecklat, hallon (*Rubus idaeus*) förekommer rikligt, dessutom brakved (*Frangula alnus*)

Bilaga 2: Beskrivningar av objekten

och skogsvinbär (*Ribes spicatum*). Gräsväxter som tyder på näringsrik mark är nässla (*Urtica dioica*), revsmörblomma (*Ranunculus repens*), strätta (*Angelica sylvestris*), kirska (*Aegopodium podagraria*) och nejlikrot (*Geum urbanum*). Dessutom påträffas bl.a. majbräken (*Athyrium filix-femina*), skogsbräken (*Dryopteris carthusiana*), örnbräken (*Pteridium aquilinum*), strandlysing (*Lysimachia vulgaris*), harsyra (*Oxalis acetosella*), rädblära (*Silene dioica*) och mossviol (*Viola epipsila*). Jättebalsamin (*Impatiens glandulifera*) har spridit sig till objektet. I den östra delen finns gamla diken. Gränsar till ett kalhygge på den västra och södra sidan, till en grandominerad moskog på den östra sidan.

Objekt 3

Naturtyp: Hällmarksskogar NT/NT

Representativitet: God

Naturtillstånd: Naturtillstånd

Beskrivning: I den sydvästra delen av planområdet finns ett litet klippområde i naturtillstånd. Det dominerande trädet är tall, dessutom påträffas gran (*Picea abies*) och vårtbjörk. Trädbeståndet är inte särskilt gammalt men det har inte bearbetats på länge. Det finns knappt några synliga spår av avverkning. Det förekommer rikligt med murkna träd. Vegetationen på de små kalhällarna har bevarats väl. Gränsar till Korsviksvägen i norr, till ett kalhygge i öster, till bearbetade skogar i väst och till objekt 4 i söder.

Objekt 4

(karta i beskrivningen av objekt 3)

Naturtyp: Mogna barrträdsdominerade friska moskogar NT/VU

Representativitet: God

Naturtillstånd: Naturtillstånd

Beskrivning: Skogsdunge på frisk mo som anknyter direkt till objekt 3. De dominerande träden är gran, tall och vårtbjörk, i den östra kanten förekommer även asp. Objekt som utvecklats naturligt under en lång tid på motsvarande sätt som objekt 3. Trädbeståndet är sporadiskt utspritt och har en varierande struktur, ställvis tät. Grundskiktet är stenigt. Gränsar till ett kalhygge i öst, i övrigt till bearbetade skogar och ett hällmarksområde.

Objekt 5

Naturtyp: Kustnära fuktiga allundar

Representativitet: Måttlig

Naturtillstånd: Något försvagat

Beskrivning: Fuktig lund som kantar klibbalsmadarna vid Bredvikens strand. Träden domineras av klibbal, främst björk och hägg som blandträd. Trädens struktur är huvudsakligen ganska naturlig. I fältskiktet växer rikligt med typiska arter: älggräs (*Filipendula ulmaria*), strandlysing (*Lysimachia vulgaris*), rödblåra och tuvtåtel (*Deschampsia cespitosa*). Lunden har dikats ut men dikena har börjat växa igen. I norr gränsar objektet till moskogar som är delvis avvercade, i väst till en stugtomt i öst till Fantsnäs skogsbetesmark.

Objekt 6

Naturtyp: Mogna barrträdsdominerade friska moskogar NT/VU

Representativitet: God

Naturtillstånd: Naturtillstånd

Beskrivning: Skog som påminner om naturtillstånd vid gränsen till planområdet, längs en friluftsled som korsar Råfsby skogsområde. Skogen domineras av gran, bland granarna växer främst björk och tall. Träden är ojämnt fördelade och har olika åldrar. Gamla överståndare saknas. Ganska lite murken ved med tanke på att skogen inte är bearbetad. Terrängen är stenig. Det förekommer även stora flyttblock. Gränsar till dyner (objekt 7) och en förändrad myr i ost, till obehandlade skogsdungar i övriga riktningar.

Objekt 7

Naturtyp: Skogar på inlandsdyner DD/DD

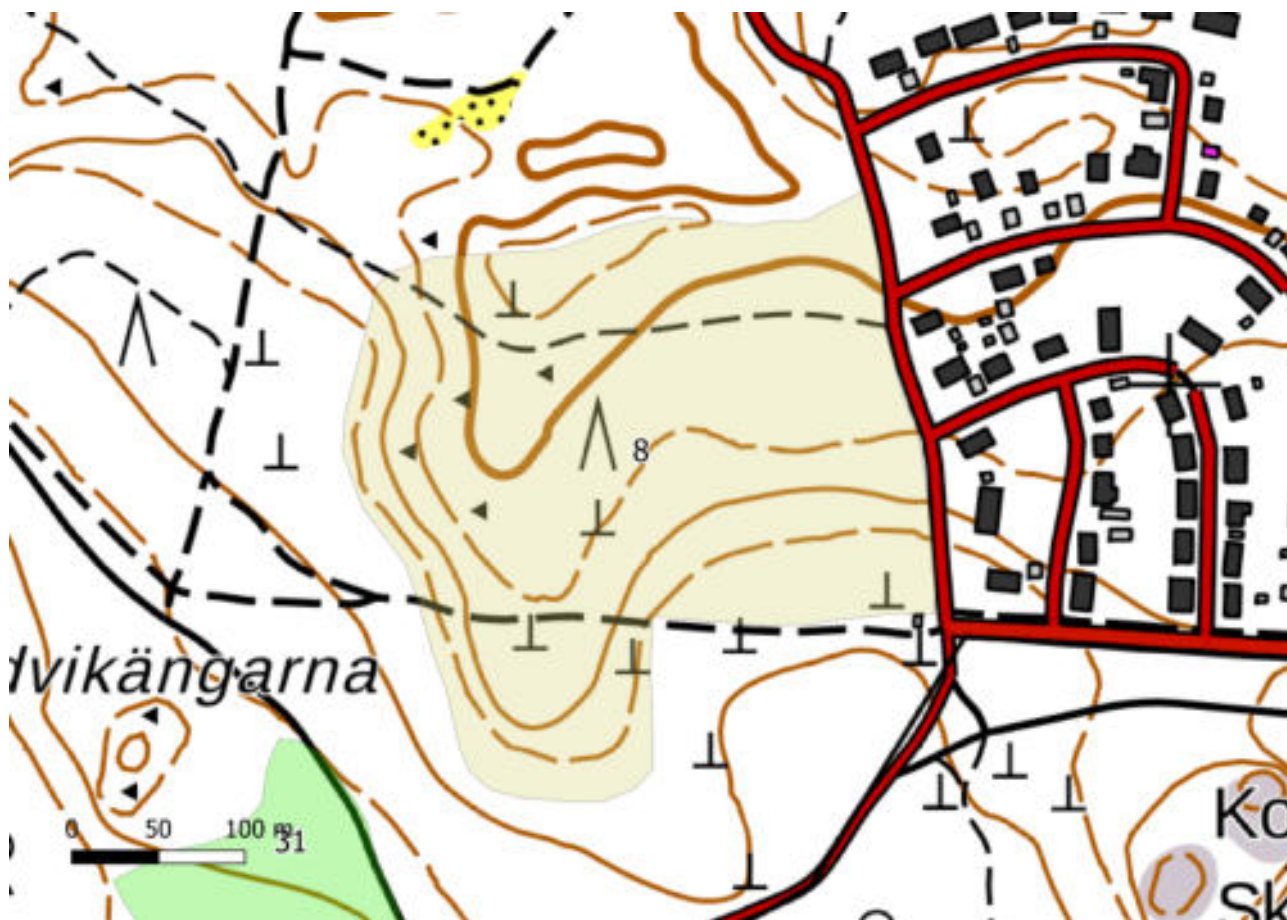
Representativitet: Svag

Naturtillstånd: Försvagad

Beskrivning: Dynskogen i anslutning till Valkom åsområde i Räfsby skogsområde. Dynerna har till stor del förlorat sin ursprungliga form till följd av sandtäktsverksamhet. Träden består endast av tallar och har behandlats kraftigt, i den nordöstra delen förekommer även kalhyggen. Vid kanten av sandgroparna finns lite skog som bättre motsvarar naturtillstånd. Växtplatsen består av torr och karg moskog. Fältskiktsvegetationen är knapp och består främst av ljung (*Calluna vulgaris*), lingon (*Vaccinium vitis-idaea*) och mjölon (*Arctostaphylos uva-ursi*). Vegetationen domineras av mossor och lavar. Det finns få välbevarade lavfält kvar. På de gamla sandtäktsplatserna förekommer bar dynsand. Gränsar till objekt 6 och en förändrad myr i väst, till vanliga moskogar och en friluftsled i övriga riktningar. Objektet är värt att beakta trots att det är förändrat eftersom det är en del av Östra Nylands enda kända skogbevuxna dynförekomst (Kontula & Raunio 2018).

Objekt 8

Naturtyp: Mogna torra moskogar VU/VU, (mogna tämligen torra moskogar VU/EN, karga skogar på fastmark EN/EN)

Representativitet: Svag

Naturtillstånd: Något försvagat

Beskrivning: Moskogsduge med ståtliga träd som ligger i den södra delen av Valkom åsområde. Det talldominerade skogsbeståndet har en väldigt jämn struktur, vilket även kan vara en följd av en naturlig utveckling. Bristen på murken ved tyder på att skogen har vårdats men spår av avverkningar kan inte ses. Tallskogen är gammal men har ännu inte sköldbark. Växtplatsen är framför allt torr men vid sidan av torr moskog förekommer även mosaikartade avsnitt med tämligen torr och karg botten. Undervegetationen med sina mossor och lavar har bevarats väl från slitage. De stora flyttblocken är har stor betydelse för landskapet. I den södra delen finns ett särskilt stort block vid en motionsstig. Ett geologiskt sett värdefullt avsnitt av åsområdet som bevarats från marktäcksverksamhet. Vid dess östra kant förekommer även tvärgående dynformationer. Gränsar till unga skogar och till en skog på jämn mark på den västra sidan.

Objekt 9

Naturtyp: Mogna barrträdsdominerade friska moskogar NT/VU

Representativitet: Måttlig

Naturtillstånd: Något försvagat

Beskrivning: Skogsfigur som påminner om naturtillstånd i anslutning till Knappelbackarnas dynamråde. Träden är ogallrade och har en varierande struktur. Bland de mogna granarna växer vårtbjörk och äldre tallar. En del murken ved. Skogen är ställvis försumpad. Gränsar huvudsakligen till mer ensidiga skogar, på den norra sidan dessutom till en liten kalhäll samt till objekt 10 i öst.

Objekt 10

(karta i beskrivningen av objekt 9)

Naturtyp: Skogar på inlandsdyner DD/DD

Representativitet: Svag

Naturtillstånd: Försvagad

Beskrivning: Torr och tämligen torr moskog på dynerna vid Knappelbackarna. Talldominerat moget trädbestånd som behandlats så att den har en jämn struktur. Dynerna är låga och skiljer sig ganska dåligt från den omgivande terrängen. Objektets östra del korsas av en motionsbana och en frisbeebana. Den västra delen har besparats bättre från slitage. Objektet är betydelsefullt trots att dess naturtillstånd försvagats. Objektet är ett av de avsnitt i det enda skogsbevuxna dynamrådet i Östra Nyland som besparats från marktäktverksamhet. En stor del av dynerna har förstörts genom sandtäktverksamhet. Gränsar till en myr

i norr, till vanlig moskog på jämn mark i söder, till små delar till objekt 9 samt till gamla sandgropar och en
plantskog i ost.

Objekt 11

Naturtyp: Mogna barrträdsdominerade friska moskogar NT/VU, (mogna tämligen torra moskogar VU/EN)

Representativitet: Måttlig

Naturtillstånd: Något försvagat

Beskrivning: En skogsdunge som främst representerar frisk moskog, på den västra sidan av Sandåsvägen. Träden domineras av gran och tall och har en ganska varierande struktur. Bland barrträden förekommer mogen vårtbjörk, bland underväxterna förekommer gran och ganska mycket en (*Juniperus communis*). Trädens skiktning är bristfällig och gamla överståndare saknas. Murken ved förekommer i ganska liten utsträckning. En motionsbana korsar objektet i öst–västligt riktning. Gränsar till ett grankärr i söder, till objekt 12 i väst samt till skogar med en mer ensidig struktur på andra håll.

Objekt 12

(karta i beskrivningen av objekt 11)

Naturtyp: Skogar på inlandsdyner DD/DD

Representativitet: Måttlig

Naturtillstånd: Försvagad

Beskrivning: Dynformation intill en motionsbana på Valkom åsområde. Trädbeståndet består av mogen tallskog med en jämn åldersstruktur, sannolikt till följd av gallring. I den västra kanten finns ett litet avsnitt i korsningen av stigar där det växer rikligt med plantskog. Murken ved förekommer väldigt knappt. Växtplatsen är till största delen ganska torr, delvis torr. Dynen urskiljs ur den omgivande terrängen och har besparats från sandtäktsverksamhet. Gränisar till en tallskog på jämn mark i söder, till en tallmyr och objekt 11 i ost samt till en kraftigt gallrad gammal tallskog på den västra och norra sidan.

Objekt 13

Naturtyp: Mogna tämligen torra moskogar VU/EN, (mogna torra moskogar VU/VU, mogna barrträdsdominerade friska moskogar NT/VU)

Representativitet: God

Naturtillstånd: Naturtillstånd

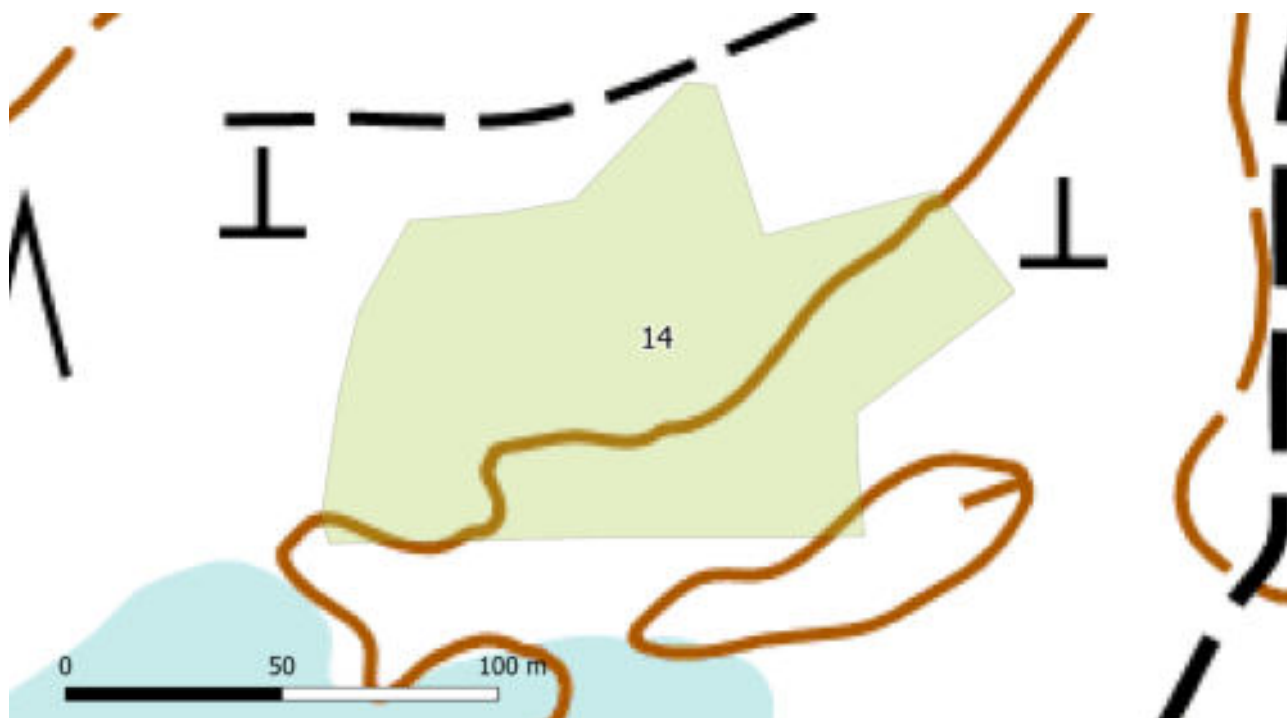
Beskrivning: Barrskog med gamla träd som påminner om naturtillstånd på Valkom åsområde. Objektet består huvudsakligen av tämligen torr moskog, fläckar med torr moskog och i den västra änden finns ett litet avsnitt med frisk moskog. Träden har en varierande åldersstruktur; överståndarna består av gamla tallar. Under dem växer tall och gran, bland den yngsta åldersklassen mest gran. Ganska rikligt med bastanta murkna träd, både

Bilaga 2: Beskrivningar av objekten

på marken och stående. Objektets östra del korsas av en stig i syd–nordlig riktning. I övrigt är undervegetationen väl bevarad. Gränsar till gallrade skogar i söder och norr, även till en kalhällsskog i söder, till en tallmyr i väst och till en egnahemstomt i ost.

Objekt 14

Naturtyp: Mogna tämligen torra moskogar VU/EN, (mogna torra moskogar VU/VU)

Representativitet: Måttlig

Naturtillstånd: Något försvagat

Beskrivning: Talldominerad moskog mellan objekt 13 och Valkomvägen. Bland tallarna växer lite gran. Träden är ganska glest och ojämnt fördelade och har en varierande åldersstruktur med brister. Vid objektet förekommer glest med gamla trädindivider. Måttligt med bastanta murkna träd. Gränsar till yngre skogar med en mer ensidig struktur.

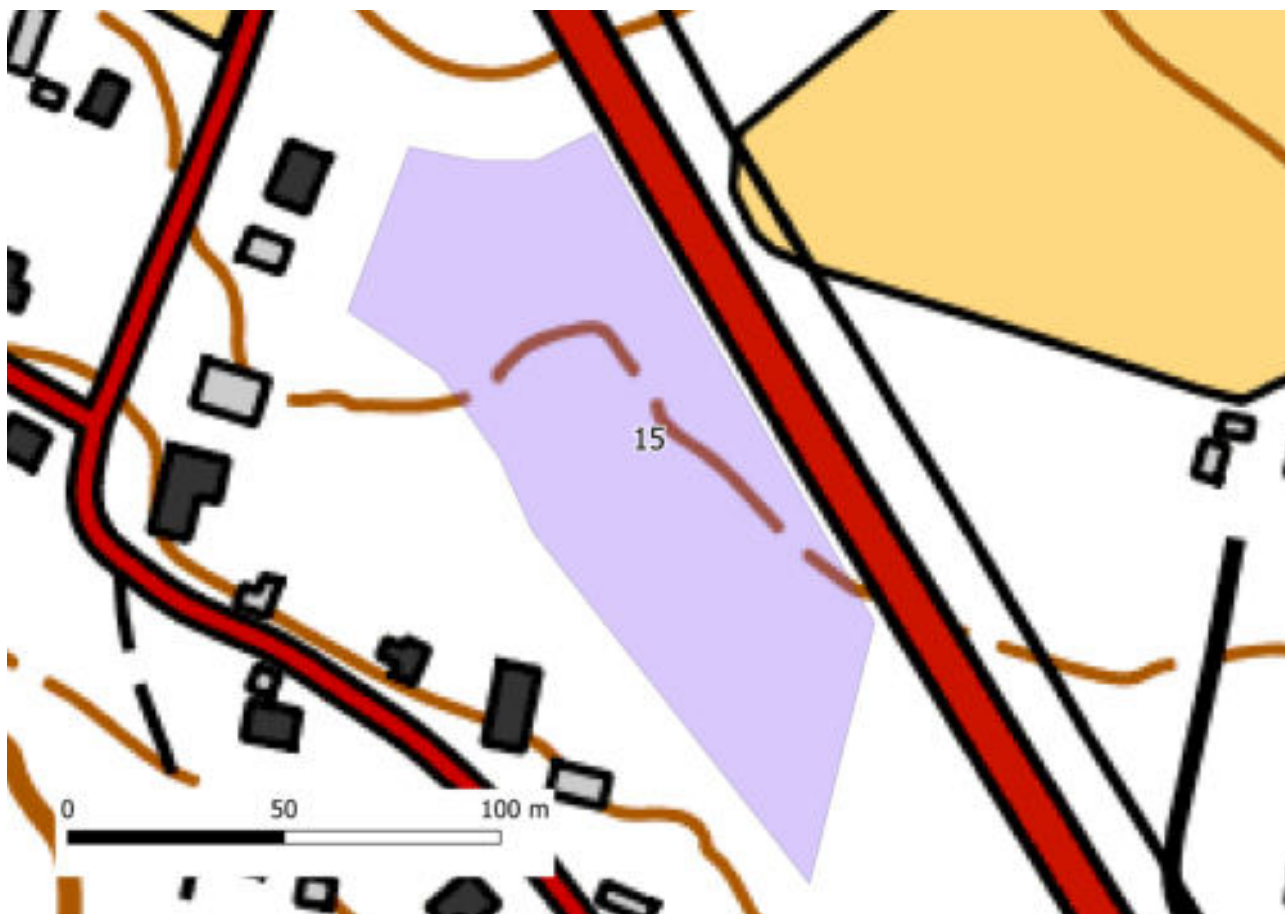
Objekt 15

Naturtyp: Fuktiga eutrofa lundar VU/VU, (fuktiga mesotrofa lundar NT/NT, friska mesotrofa lundar VU/VU)

Representativitet: Måttlig

Naturtillstånd: Något försvagat

Beskrivning: Lund mellan Valkomvägen och Drombasvägen. Lunden domineras i övrigt av lövträd men granplantor har planterats på platsen. Lövträden är huvudsakligen mogna och växer ställvis tätt. Av trädarterna förekommer asp, vide (*Salix spp.*), hägg och björk rikligt. Dessutom påträffas klibbal, rönn och lönn (*Acer platanoides*). Måttliga mängder av murken ved. I buskskiktet förekommer rikligt med hallon och dessutom rött vinbär. Fältskiktet domineras av högrörter, såsom älggräs, nässla, nejlikrot (*Geum urbanum*) och strandlysing. Även ormbunkar, skogsbräken och majbräken förekommer rikligt. Tuvtåtel bildar ställvis täta tuvor. Av lågväxta gräsväxter förekommer rikligt med revsmörblomma och harsyra. Lunden korsas av gamla diken. I synnerhet i närheten av egnahemmen förekommer mycket nedskräpning. I den västra delen förekommer en del frisk lund. Gränsar till en tät granplantering i söder, till Valkomvägen i öst, till en videbevuxen mad och en egnahemstomt i norr, till egnahemstomter och till en grandominerad lundartad moskog i väst.

Objekt 16

Naturtyp: Klippor av sura bergarter med renlav och mossor LC/NT

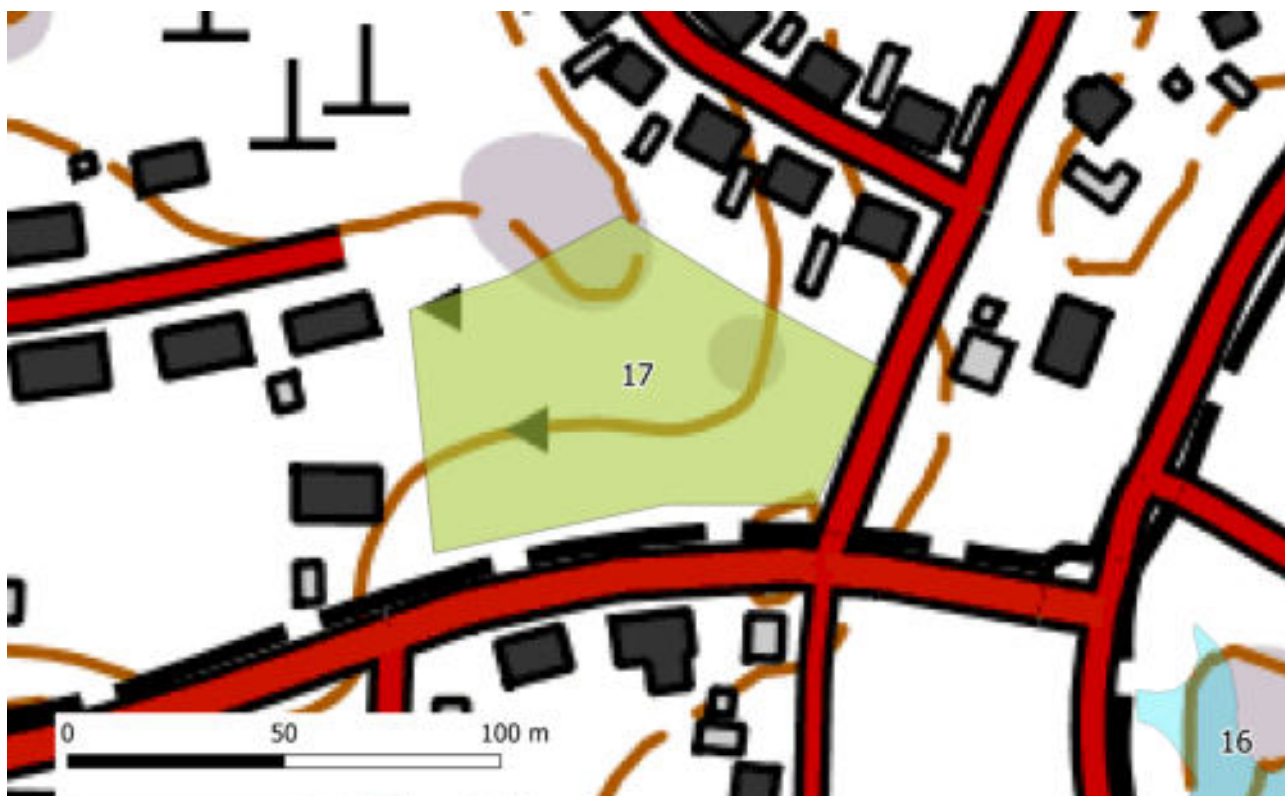
Representativitet: Svag

Naturtillstånd: Försvagad

Beskrivning: Flackt kalhällsområde i korsningen mellan Valkomträskvägen och Myrkällavägen i Valkom. Växttäcket är till stor del nedtrampat och har slitits bort helt. I kanten av kalhällen har man även planterat trädgårdsväxter, såsom fetknopp (*Crassulaceae sp.*) och bergenia (*Bergenia sp.*). Gränsar till Valkomträskvägen i väst, till skogar som omger ett kalhällsområde i norr och öst samt till ett bostadsområde i söder.

Objekt 17

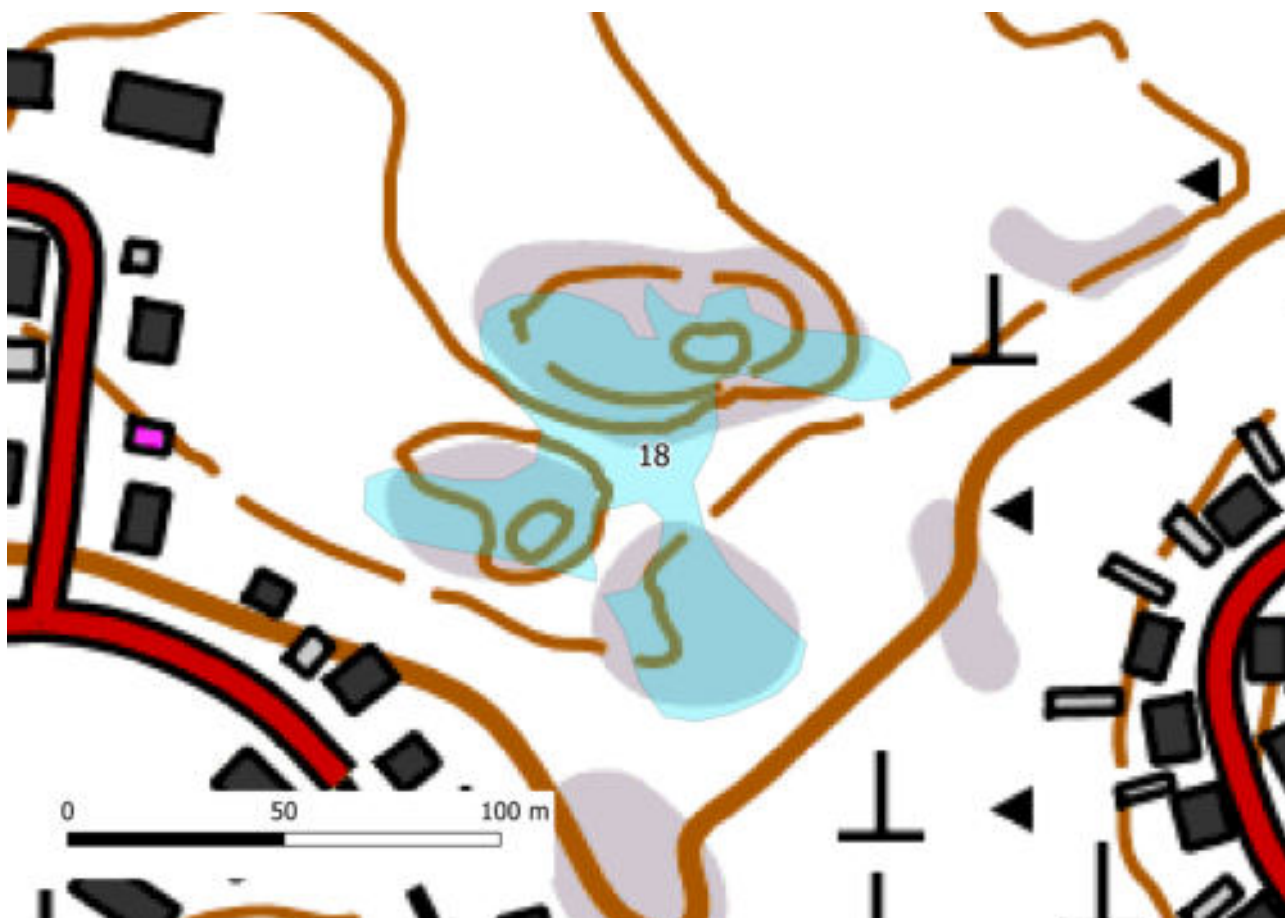
Naturtyp: Mogna tämligen torra moar VU/EN

Representativitet: God

Naturtillstånd: Naturtillstånd

Beskrivning: Liten del av en tallskog som påminner om naturtillstånd mellan Fantsnäsvägen och Ormbergsvägen. Tallskogen är gammal, nära gränsen till gammal som fastställts i hotbedömningen (140 år). Utöver tall påträffas en del vårtbjörk. I skogen finns spår av gallringar men trädbeståndet har bevarat sin varierande ålder och storlek. En skog i samma ålder på den södra sidan av Fantsnäsvägen har en mer ensidig struktur. Gränsar till ett småhus- och radhusområde på den östra och västra sidan. Ansluter till Fantsnäsmalmens skogsområde i norr.

Objekt 18

Naturtyp: Klippor av sura bergarter med renlav och mossor LC/NT

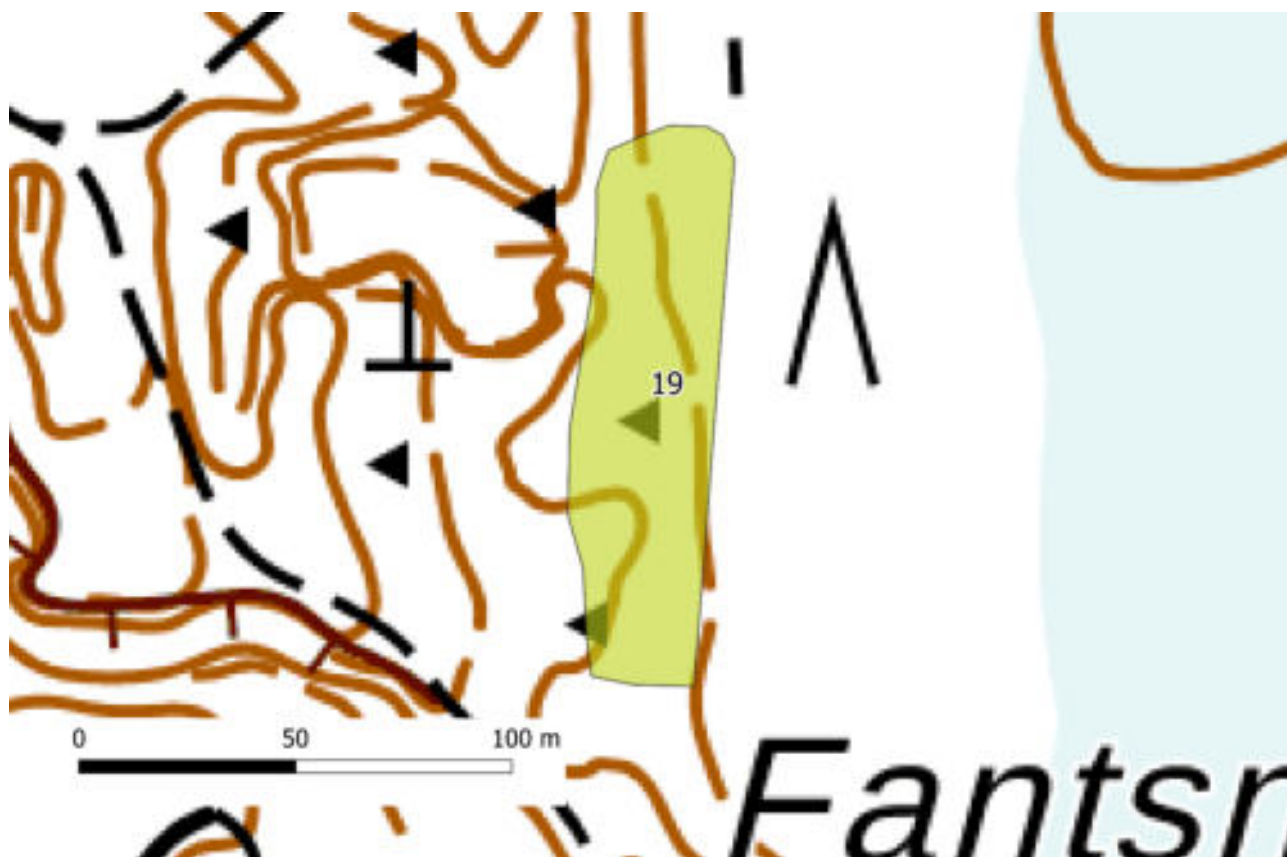
Representativitet: Måttlig

Naturtillstånd: Något försvagat

Beskrivning: En grupp kalhällar i den södra delen av Fantsnäsmalmen. Kalhällarna har mer varierande ytformer än kalhällarna längre norrut i samma skogsområde. Inga särskilda karaktäristiska drag. Slitaget är kraftigt på många ställen och det förekommer breda stigar där vegetationen slitits. I kanterna förekommer däremot även välbevarat lav- och mosstäcke. Gränsar till mogna hållmarks- och moskogar.

Objekt 19

Naturtyp: Mogna barrträdsdominerade friska moskogar NT/VU

Representativitet: God

Naturtillstånd: Något försvagat

Beskrivning: En naturligt utvecklad figur med gammal skog i den västra delen av Fantsnäsmalmens skogsområde. De blandade träden med tall, vårtbjörk och gran är ogallrade och växer tätt. Största delen av plantskogen består av gran. Trädbeståndet är ojämnt fördelat till skillnad från det vanliga i skog av denna ålder. Det finns inga träd från tidigare trädgenerationer kvar och därför har det inte hunnit bildas någon ordentlig skiktning. Bottenskiktet i skogen är stenigt. Gränsar till en ung talldominerad moskog på kargare botten i väst, på övriga håll till en mogen talldominerad frisk moskog.

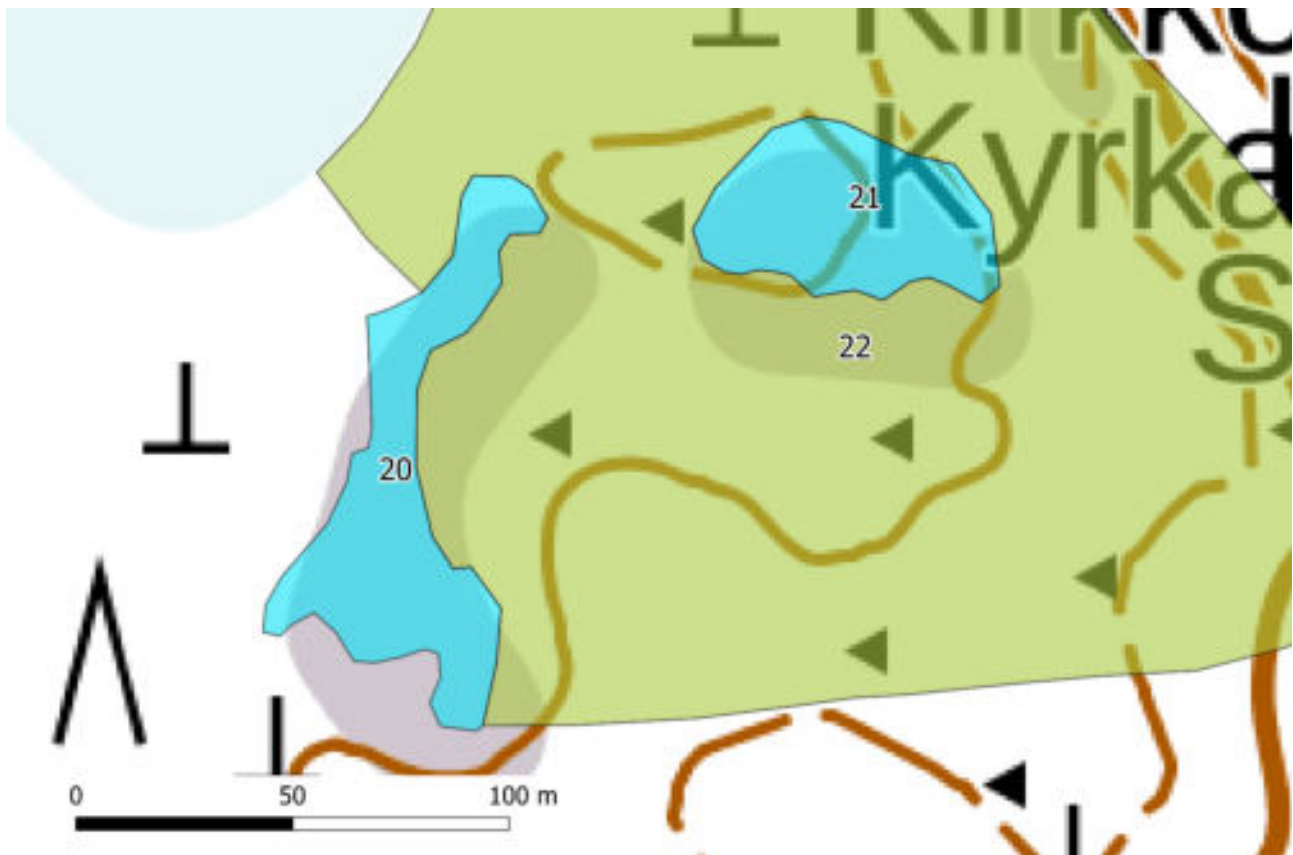
Objekt 20

Naturtyp: Klippor av sura bergarter med renlav och mossor LC/NT

Representativitet: Måttlig

Naturtillstånd: Försvagad

Beskrivning: Flack kalhäll i Fantsnäsmalmens skogsområde på den södra sidan av Stormossen. Renlavstäckena har trampats ned på stora områden och en bred stig där vegetationen trampats ned helt korsar objektet. Gränsar till mogna kalhälls- och moskogar, till objekt 22 på den östra och norra sidan.

Objekt 21

(karta i beskrivningen av objekt 20)

Naturtyp: Klippor av sura bergarter med renlav och mossor LC/NT

Representativitet: Måttlig

Naturtillstånd: Försvagad

Beskrivning: Liknande flack kalhäll som objekt 20. Även slitaget av vegetationen motsvarar samma nivå som vid objekt 19. Gränsar till objekt 22.

Objekt 22

Naturtyp: Mogna tämligen torra moskogar VU/EN, (mogna tämligen torra moskogar EN/CR, mogna barrträdsdominerade friska moskogar NT/VU)

Representativitet: God

Naturtillstånd: Något försvagat

Beskrivning: Stenig moskog med gamla träd i Fantsnäs malmens skogsområde på den södra och östra sidan av Stormossen. Växtplatsen är till största delen tämligen torr, men friskare botten förekommer på ett mosaikartat sätt bland den torrare. Tallen är det tydligt dominerande trädet. Vid sidan av tall växer även gran, vårtbjörk och asp. Den sydligaste delen är väldigt talldominerad. Längre norrut växer ganska rikligt med ung björk och asp som blandträd. Tallarna har ställvis sköldbark och till denna del motsvarar skogen naturtypen gammal enligt hotbedömningen. Skogen är delvis i naturtillstånd men på en stor del av objektet syns gamla stubbar från avverkningar. Trädbeståndet är ojämnt fördelat och huvudsakligen skiktat. Bastanta murkna träd förekommer rikligt framför allt i de mellersta delarna. I väst, norr och öst gränsar objektet till en myr, i öst även till ett bostadsområde. I söder gränsar objektet till mindre steniga skogar med en mer ensidig struktur.

Objekt 23

Naturtyp: Hällmarksskogar NT/NT

Representativitet: Måttlig

Naturtillstånd: Något försvagat

Beskrivning: Kalhällsskog i den östra delen av Fantsnäsalmens skogsområde. Det talldominerade trädbeståndet motsvarar naturtillstånd men bastanta trädindivider saknas och det förekommer knappt med murken ved. I en brant sluttning mot ost är trädbeståndet något mer varierande. Vegetationen på kalhällsytor har besparats från kraftigt slitage. I söder, ost och norr gränsar objektet till gallrade mogna skogar, i söder även till objekt 22. I öst gränsar objektet dessutom till ett bostadsområde och i väst till en tallmyr.

Objekt 24

Naturtyp: Öppna flacka klippor av intermediära bergarter NT/NT

Representativitet: God

Naturtillstånd: Naturtillstånd

Beskrivning: Det enda kalhällsområdet som kan beskrivas som mesotroft i planområdet. Objektet ligger i den södra änden av Valkomtriangeln, strax intill hamnområdet. Objektet är näringsrikare än vanligt, vilket framkommer genom mångsidiga gräsväxter. Bland arterna förekommer bland annat träjon (*Dryopteris filix-*

mas), gullris (*Solidago virgaurea*), stånds (*Jacobaea vulgaris*), högfibbla (*Hieracium* sp.), kärleksört (*Hylotelephium telephium*) och gul fetknopp (*Sedum acre*). I den östra sluttningen är kalhällsyterna jämna men ytan är mer splittrad och i anslutning till kalhällarna förekommer löst jordmaterial. Gränsar till ett bostadsområde i väst och söder och till objekt 25 på den östra och norra sidan.

Objekt 25

(karta i beskrivningen av objekt 24)

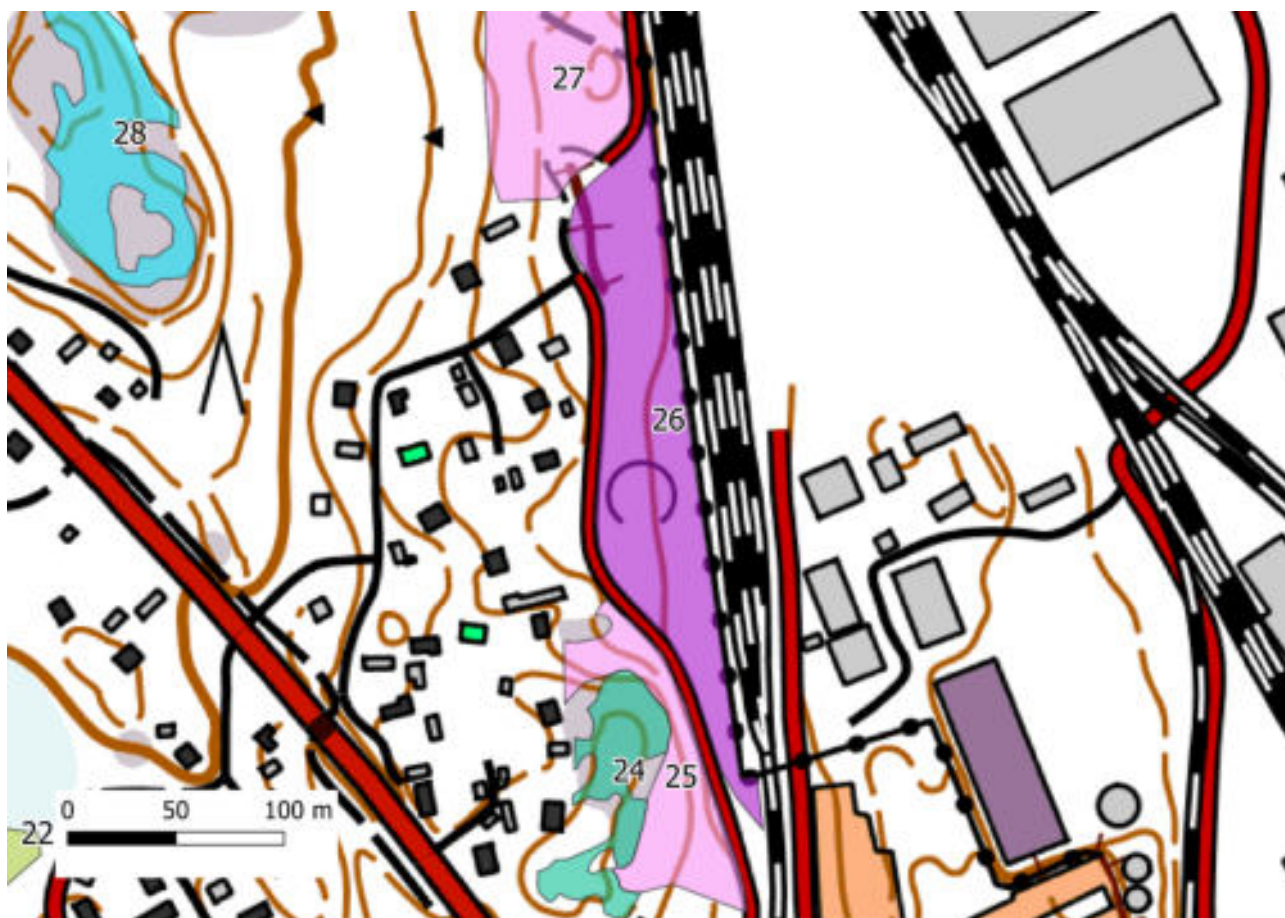
Naturtyp: Friska mesotrofa lundar (VU/VU)

Representativitet: Måttlig

Naturtillstånd: Något försvagat

Beskrivning: En lundremsa i den södra delen av Valkomtriangeln mellan Svenäsvägen och objekt 24. Vid objektet växer väldigt stora granar och lövträd av varierande ålder, såsom vårtbjörk, hägg och lönn. En stor förgrenad gran är beaktansvärd med tanke på landskapet. Vegetationen är representativ.

Objekt 26

Naturtyp: Fuktiga mesotrofa lundar NT/NT, friska mesotrofa lundar (VU/VU)

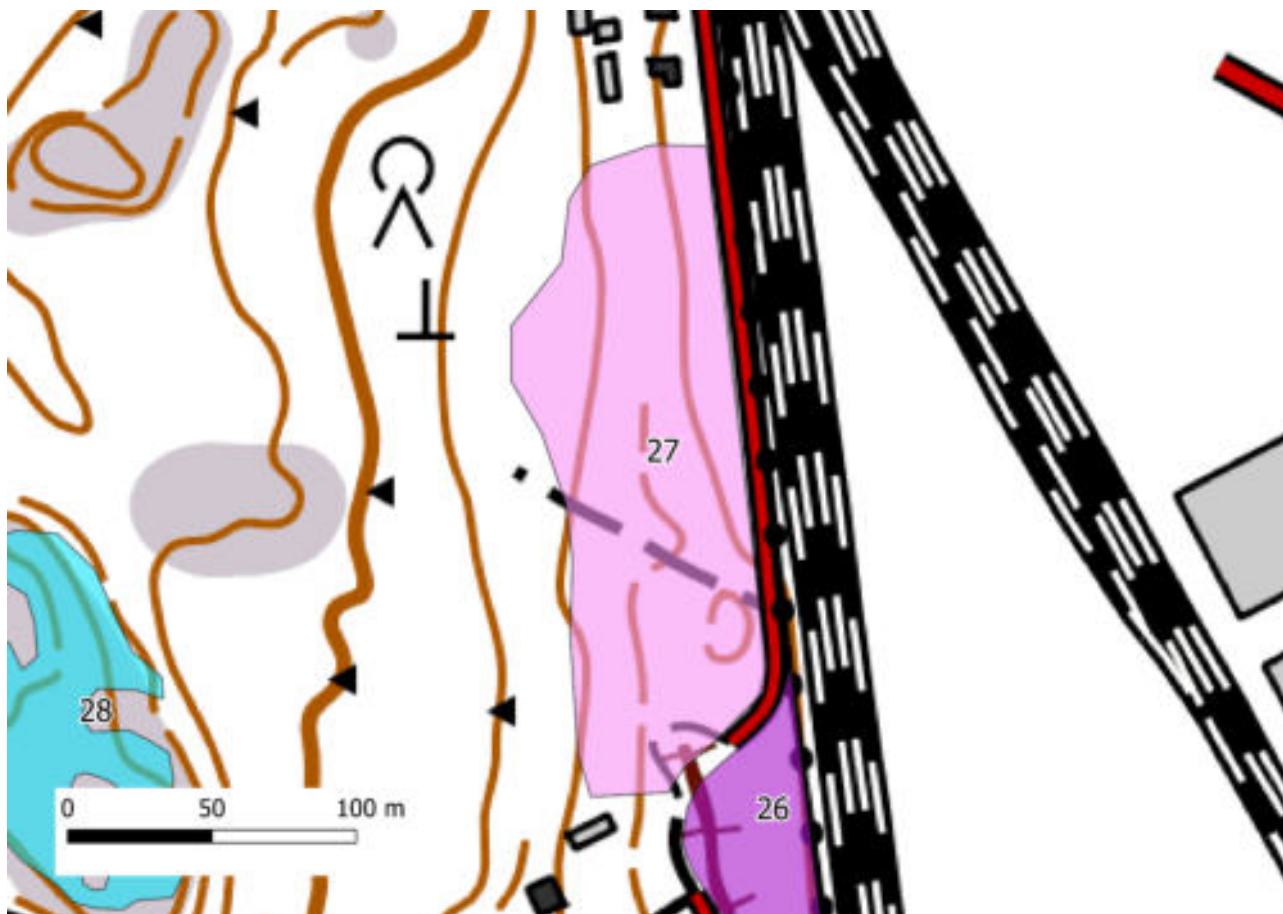
Representativitet: Måttlig

Naturtillstånd: Något försvagat

Beskrivning: Lundremsa mellan Svenäsvägen och Valkom hamnområde. Vid objektet växer mogna lövträd med många arter. Dessutom påträffas högväxta granar. Ställvis förekommer klibbalsskog. Skogen har en ganska varierande struktur men den motsvarar inte naturtillstånd. Hallon är dominerande i buskskiktet. Bland vegetationen förekommer rikligt med skogsfräken (*Equisetum sylvaticum*), skogsbräken, träjon,

majbräken, ekbräken (*Gymnocarpium dryopteris*) och örnbräken. På en yta som motsvarar ungefär en ar förekommer även strutbräken (*Matteucia struthiopteris*), eventuellt som lämning från odlingar. Vid objektet påträffas även skadliga invasiva arter, såsom snårvinda (*Convolvulus sepium*).

Objekt 27

Naturtyp: Friska mesotrofa lundar VU/VU

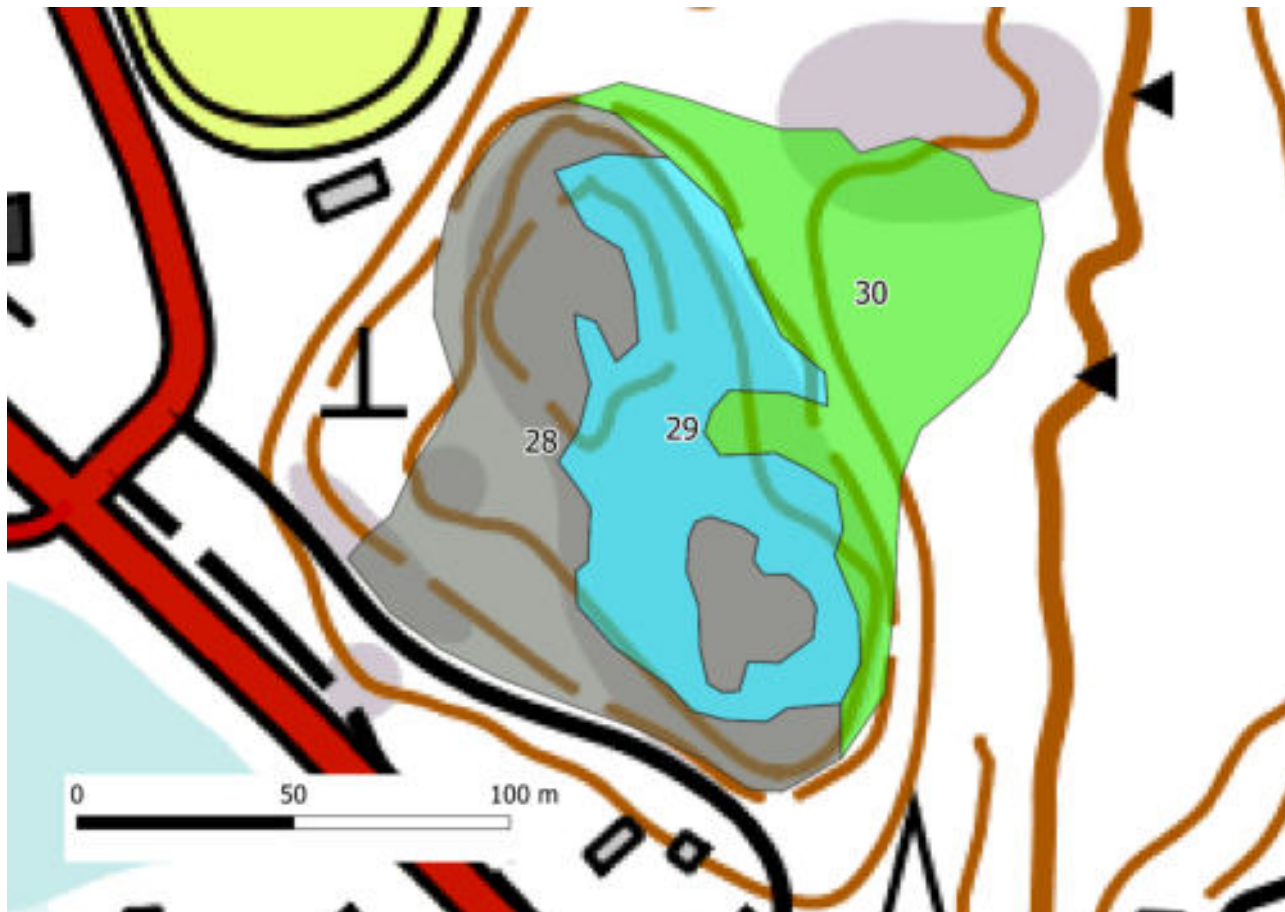
Representativitet: Måttlig

Naturtillstånd: Försvagad

Beskrivning: Lund i området för Valkomtriangeln på den västra sidan av Svenäsvägen. Lunden är till största delen lövträdsdominerad. De dominerande trädarterna består av vårtbjörk, hägg, rönn och lönn. Även asp förekommer ställvis rikligt. Gamla tallar bildar ställvis ett överståndarskikt och vid objektet finns även ett granbevuxet avsnitt. Trädbeståndet har en varierande struktur som dock inte är naturlig. Vid objektet finns rikligt med före detta husplatser och därför påträffas rikligt med odlade växter som spridit sig. Av gamla planteringar förekommer körsbärs- och äppelträd. I lunden förekommer ställvis ganska rikligt med murken ved. Bland buskarna är hallon den vanligaste arten, av planterade buskar påträffas spireor (*Spiraea*), syren (*Syringa*) och rosor (*Rosa*). Även de skadliga arterna druvfläder (*Sambucus racemosa*) och häggmispel (*Amelanchier spicata*) har spridit sig till objektet. Vegetationen i fältskiktet är en blandning av arter som är vanliga för friska och torra lundar, ogräsväxter och olika odlingslämningar och -rymlingar. Utöver inhemska lundväxter påträffas även lundelm (*Elymus caninus*) och blåsippta (*Hepatica nobilis*). Det förekommer även många främmande arter, såsom parksmultron (*Fragaria moschata*) och penningblad (*Lysimachia*

nummularia). Av skadliga arter förekommer skogsförgätmigej (*Myosotis sylvatica*), blomsterlupin (*Lupinus polyphyllus*) och kanadensiskt gullris (*Solidago canadensis*).

Objekt 28

Naturtyp: Hällmarksskogar NT/NT

Representativitet: God

Naturtillstånd: Naturtillstånd

Beskrivning: Trädbevuxna delområden i klippområdet på den sydöstra sidan av Valkom idrottsplan. Trädbeståndet är obehandlat och har en varierande ålder. Det påträffas även gamla trädindivider. Till objektet hör även en trädbevuxen ö i naturtillstånd inom objekt 29. Vegetationen vid objektet är ganska välbevarad. Gränsar till objekt 29 i öst, till en liten del även till objekt 30. I öst gränsar objektet till behandlade mogna moskogar, i söder till en liten väg som går parallellt med Valkomvägen.

Objekt 29

(karta i beskrivningen av objekt 28)

Naturtyp: Klippor av sura bergarter med renlav och mossor LC/NT

Representativitet: Måttlig

Naturtillstånd: Försvagad

Beskrivning: Ett öppet krön till ett klippområde som ligger på den sydöstra sidan av Valkom idrottsplan. I klippområdet förekommer förhållandevis vidsträckta jämna ytor, men i kanterna finns även några meters branta fall. Motionärer har trampat ned lav- och mossytorna på många ställen och slitit upp kala stigar på klippan, men det förekommer även bättre bevarade avsnitt. Objektet gränsar till de omgivande objekten 28 och 30.

Objekt 30

(karta i beskrivningen av objekt 28)

Naturtyp: Mogna barrträdsdominerade friska moskogar NT/VU

Representativitet: Måttlig

Naturtillstånd: Naturtillstånd

Beskrivning: Moskog som påminner om naturtillstånd och lite kallhällsskog i dess kanter. Objektet gränsar till ett klippområde på den sydöstra sidan av Valkom idrottsplan. På moskogsavsnittet är trädbeståndet förhållandevis ungt och växer tätt. Skogen har inte gallrats. De dominerande trädarterna är gran, vårtbjörk och tall. Bland dessa förekommer även en del asp. En del av tallarna är äldre än de övriga träden och därför har trädbeståndet delvis skiktat. I klippområdets kanter är gamla träd vanligare. Det har inte hunnit bildas några nämnvärda mängder av murken ved. Gränsar till objekt 29 på den västra sidan, till en liten del även till objekt 28. På den östra sidan gränsar objektet till gallrade mogna moskogar och en liten kalhäll.

Objekt 31

Naturtyp: Klippor av sura bergarter med renlav och mossor LC/NT

Representativitet: Måttlig

Naturtillstånd: Försvagad

Beskrivning: Blåmossabergets klippområde i Köpbacka. Liknande särdrag som vid objekt 29. På klipporna förekommer små ytor med torr bergsäng. Vegetationen har trampats ned och slitits bort på stora ytor. Objektet gränsar till omgivande steniga moskogar.

Objekt 32

Naturtyp: Fuktiga mesotrofa lundar NT/NT, (friska mesotrofa lundar VU/VU)

Representativitet: Måttlig

Naturtillstånd: Försvagad

Beskrivning: Lund på den östra sidan av Köpbacka, mellan Svenäsvägen och tågbanan. Den nedersta delen består av fuktig och den övre delen även av lite frisk lund. Skogen domineras huvudsakligen av unga och ganska tätt växande lövträd. Nära banan växer mogna klibbalar och en del gamla granar. Vegetationen i fältskiktet är inte speciell, på det blötaste avsnittet förekommer majbräken. Jordmaterial har tagits upp i närheten av en liten väg som går vid den södra gränsen. Gränsar till ett klippområde och en moskog i väst, till en egnahemstomt i norr och tågbanan i öst.

Objekt 33

Naturtyp: Mogna barrträdsdominerade friska moskogar NT/VU, (mogna tämligen torra moskogar VU/EN)

Representativitet: Måttlig

Naturtillstånd: Något försvagat

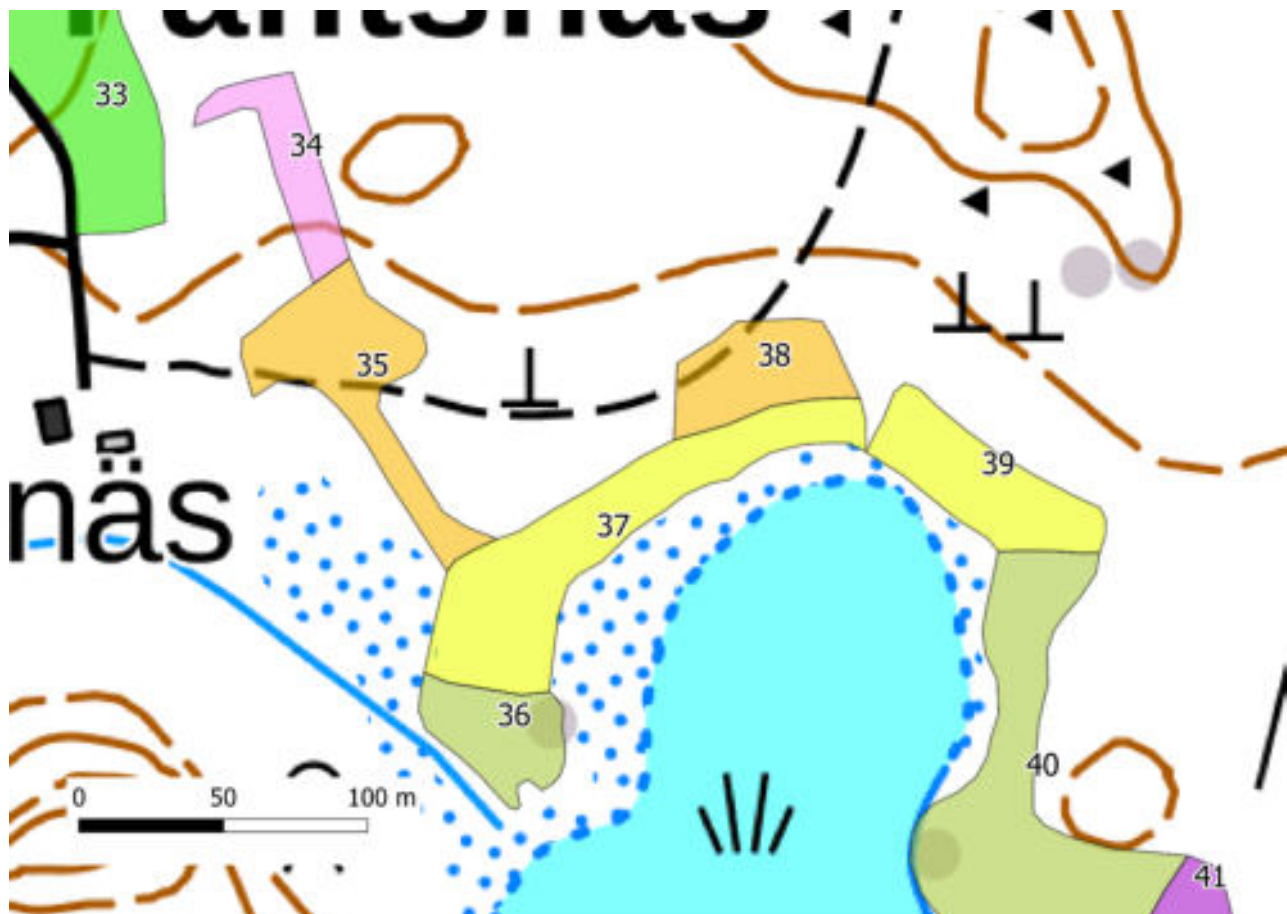
Beskrivning: Frisk moskog som växer längs Fantsnäsvägen och Korsnäsvägen. De dominerande träden är gran, tall och värtbjörk. I den västra kanten vid gränsen till betesmarken förekommer även asp och sälg (*Salix caprea*). Skogen har inte behandlats på länge. Trädbeståndet är ojämnt fördelat och till stor del tät. Gamla stubbar syns på många ställen. Skogen är mogen och det påträffas endast lite gamla överståndare. Ställvis förekommer rikligt med tunn murken ved. I fältskiktet förekommer öppningar. I den västra delen består en del av objektet av tämligen torr moskog. Gränsar till en betesmark på den västra sidan, på övriga håll till behandlade skogar och en väg.

Objekt 34

Naturtyp: Friska mesotrofa lundar VU/VU

Representativitet: Svag

Naturtillstånd: Försvagad

Beskrivning: Lund som bildats på en före detta äng eller odlingsmark på den nordvästra sidan av Hemviken. Det mogna trädbeståndet domineras av björk. Skogens struktur har inte hunnit förändras mycket mot naturtillstånd. Trädbeståndet har en ensidig åldersstruktur och är ganska gles. Det förekommer knappt med murken ved. Objektet kantas av diken. I fältskiktet förekommer rikligt med gräsväxter. Gränsar till objekt 35 i söder, på andra håll till moskogar i ekonomibruk. På den västra sidan finns en tät planterad tallskog.

Objekt 35

(karta i beskrivningen av objekt 34)

Naturtyp: Kustnära friska lövträdsdominerade lundar VU/VU, (kustnära fuktiga allundar NT/NT)

Representativitet: God

Naturtillstånd: Något försvagat

Beskrivning: Lund på den nordvästra sidan av Hemviken. Mångsidiga trädarter: klibbal, lönn, hägg, björk och även en del gran och gamla tallar. Trädbeståndet är skiktat och det förekommer ganska rikligt med murken ved. Objektet korsas av ett gammalt dike. I buskskiktet förekommer hallon och måbär (*Ribes alpinum*). Fältskiktet är typiskt. Gränsar till en betad strandskog i väst, till en stugtomt och objekt 34 i norr, till en gammal grandominerad moskog i öst och objekt 36 i söder.

Objekt 36

(karta i beskrivningen av objekt 34)

Naturtyp: Mogna tämligen torra moar VU/EN

Representativitet: God

Naturtillstånd: Något försvagat

Beskrivning: Liten figur med före detta skogsbetesmark vid Hemvikens västra strand. Vid objektet finns en ganska gammal tallskog. I underskiktet förekommer rikligt med en. Utvecklats mot en naturlig struktur. Fältskiktet domineras av gräs. Gränsar till Hemvikens strandvåtmark och objekt 35.

Objekt 37

(karta i beskrivningen av objekt 34)

Naturtyp: Kustnära fuktiga allundar NT/NT

Representativitet: Måttlig

Naturtillstånd: Något försvagat

Beskrivning: Fuktig lund i den innersta delen av Hemviken. Trädbeståndet är atypiskt eftersom det växer rikligt med mogna tallar bland klibbalarna. Tallarna är sannolikt planterade. Ställvis förekommer rikligt med hallon. I objektet östra del domineras fältskiktet av höga gräsväxter, såsom älggräs, strandlysing och strätta. I väst förekommer rikligt med tuvtåtel. I söder och väst gränsar objektet till Hemvikens strandvåtmark, i söder även till objekt 36, i norr till objekt 35, en gammal grandominerad moskog och objekt 38, i öst till en kalhyggesöppning och till objekt 39.

Objekt 38

(karta i beskrivningen av objekt 34)

Naturtyp: Kustnära friska lövträdsdominerade lundar VU/VU, (friska mesotrofa lundar VU/VU)

Representativitet: Måttlig

Naturtillstånd: Något försvagat

Beskrivning: En lundremsa på den norra sidan av Hemviken som kantar objekt 37. Arter som dominerar bland det mogna trädbeståndet är björk och lönn, men bland träden förekommer även tall, eventuellt planterad. I den norra kanten förekommer även lite gran. Det förekommer ganska rikligt med murken ved. I buskskiktet påträffas hallon och måbär. I fältskiktet förekommer rikligt med harsyra, smultron (*Fragaria vesca*) och skogsbräken. I väst och till en liten del i öst gränsar objektet till en gammal granskog, i norr huvudsakligen till en talldominerad moskog.

Objekt 39

(karta i beskrivningen av objekt 34)

Naturtyp: Kustnära fuktiga allundar NT/NT

Representativitet: God

Naturtillstånd: Något försvagat

Beskrivning: Typisk strandskog med klibbal vid Hemvikens östra strand. Vid objektet växer en del ung, sannolikt planterad tall. I övrigt motsvarar objektet naturtillstånd. Hallon och höga gräsväxter förekommer rikligt, på samma sätt som vid objekt 37. På den norra och östra sidan gränsar objektet till barrträd som kantar ett kalhygge, i söder till objekt 40.

Objekt 40

Naturtyp: Gamla tämligen torra moskogar EN/CR, (mogna barrträdsdominerade friska moskogar NT/VU)

Representativitet: Måttlig

Naturtillstånd: Något försvagat

Beskrivning: En remsa med moskog vid Hemvikens östra strand. Största delen av växtplatsen är tämligen torr, men frisk botten förekommer mosaikartat och särskilt i den östra kanten. Vid en stor del av objektet växer gamla tallar som överståndare. I den östra delen förekommer rikligt med stora granar. Lövträd och framför

allt björk, i kanterna förekommer även rikligt med klibbal. I underskiktet är gran och rönn vanliga. Bastanta murkna träd, bland annat torrakor, förekommer ganska rikligt. Vid en stor del av objektet finns spår av gallringar. Enar är vanliga och en del av dem är stora. Fältskiktet är på många ställen gräsbevuxet, eventuellt som tecken på tidigare bete. Dessutom påträffas risväxter och ängskovall (*Melampyrum pratense*). I öst gränsar objektet huvudsakligen till en kalhyggesöppning som kantas av behandlad skog, dessutom till objekt 41. I söder gränsar objektet till en strandvåtmark. På den västra sidan vid vikens strand finns även ett smalt klibbalsbälte.

Objekt 41

(karta i beskrivningen av objekt 40)

Naturtyp: Fuktiga mesotrofa lundar NT/NT, (kustnära fuktiga allundar NT/NT)

Representativitet: Måttlig

Naturtillstånd: Något försvagat

Beskrivning: Lund mellan Hemviken och Braskviken. Bland träden dominerar mogna klibbalar, björk, rönn samt tall som kan vara planterad. Skogen har gallrats. Måttliga mängder av murken ved. Bland undervegetationen påträffas rikligt med hallon, älggräs, strätta, tuvtåtel och ställvis även stora ormbunkar och harsyra. Objektet korsas av en traktorväg. Gränsar till en kalhyggesöppning i norr, till en liten del även till en mogen moskog, i öst och söder till en strandvåtmark, i väst till objekt 40.

Objekt 42

Naturtyp: Gamla tämligen torra moskogar EN/CR

Representativitet: God

Naturtillstånd: Naturtillstånd

Beskrivning: Moskog på Hässjeholmens norra strand. Det talldominerade objektet med gamla träd motsvarar naturtillstånd. Påminner om den södra delen av objekt 40 men det förekommer mindre murken ved. Stora enar och granar påträffas under tallarna. På den östra sidan gränsar objektet till en gammal behandlad tallskog, på den södra sidan till en mogen vårdad moskog, i väst till objekt 43.

Objekt 43

(karta i beskrivningen av objekt 42)

Naturtyp: Kustnära fuktiga allundar NT/NT, (friska mesotrofa lundar VU/VU)

Representativitet: God

Naturtillstånd: Naturtillstånd

Beskrivning: Klibbalsskog i den norra delen av Hässjeholmen. Objektet har ganska glest bevuxna träd som sannolikt utvecklats naturligt. Bland klibbalarna förekommer lite lönn och björk, i den västra delen även gran

på torrare mark. Det förekommer rikligt med hallon. Vegetationen i fältskiktet är typiskt. Gränsar till objekt 42 i öst, till en vårdad moskog i söder och väst, till en strandvåtmark i norr.

Objekt 44

(karta i beskrivningen av objekt 42)

Naturtyp: Gamla tämligen torra moskogar EN/CR, (gamla barrträdsdominerade friska moskogar EN/EN)

Representativitet: Utmärkt

Naturtillstånd: Naturtillstånd

Beskrivning: Skogsfigur längs stränderna på Hässjeholmen. En av de finaste objekten i planområdet som bäst motsvarar naturtillstånd. Överståndarna består av tallar med sköldbark, som blandträd i olika åldrar växer gran och vårtbjörk. Trädbeståndet är vanligtvis glest och mängden av plantskog varierar. Det förekommer rikligt med bastanta murkna träd. En påträffas allmänt och bland dem förekommer stora pelarliknande individer. Terrängen är ställvis ganska stenig. Vid öns södra spets finns ett ståtligt blockfält. Vid sidan av risväxter förekommer även ängskovall allmänt. Vid stranden finns även gräsbevuxna ställen. Gränsar till en vårdad moskog i de mellersta och norra delarna av ön, i den södra delen även till moskogar som påminner om naturtillstånd, i den nordöstra änden till en strandäng.

Objekt 45

(karta i beskrivningen av objekt 42)

Naturtyp: Mogna barrträdsdominerade friska moskogar NT/VU

Representativitet: God

Naturtillstånd: Naturtillstånd

Beskrivning: Moskog som växer som stenig botten i den södra delen av Hässjeholmen. Skogen har inte vårdats på samma sätt som de andra friska moskogarna på ön. Granskogen på platsen är ojämnt fördelad och skiktad men inte väldigt gammal. Det förekommer rikligt med murkna träd. Undervegetationen är knapp. Gränsar till en vårdad frisk moskog i norr, på övriga håll till objekt 44.

Objekt 46

(karta i beskrivningen av objekt 42)

Naturtyp: Gamla tämligen torra moskogar EN/CR

Representativitet: Utmärkt

Naturtillstånd: Naturtillstånd

Beskrivning: Barrträdsdominerad moskog på Hässjeholmens västra strand. Motsvarar naturtillstånd på samma sätt som objekt 44. Det förekommer emellertid mer gran och i den norra delen även mer björk än vid objekt 44. I den norra delen förekommer även rikligt med rönn som undervegetation. Gränsar till en vårdad frisk moskog och en lund på den västra sidan och till strandäng och -mad på den östra sidan.

Objekt 47

(karta i beskrivningen av objekt 40)

Naturtyp: Kustnära fuktiga allundar NT/NT, (kustnära friska lövträdsdominerade lundar VU/VU)

Representativitet: Måttlig

Naturtillstånd: Något försvagat

Beskrivning: Smal lundremsa med klibbal på Braskvikens västra strand. Tall har planterats bland klibbalen. Träden har gallrats. Hör till den svagare hälften av motsvarande lundar i planområdet. Delvis frisk botten. På detta avsnitt växer bland annat harsyra och stenbär. Mot stranden gränsar objektet till en strandäng, på den andra sidan till en frisk moskog i kanten av ett kalhygge.

Objekt 48

Naturtyp: Kustnära friska lövträdsdominerade lundar VU/VU

Representativitet: God

Naturtillstånd: Något försvagat

Beskrivning: Zon med frisk lund ovanför de friska klibbalsskogarna vid Braskvikens västra och norra strand. Bland träden är björk, klibbal, hägg och tallar vanliga. I den norra delen även granar. Stubbar finns kvar som spår av gallringar. Måttliga mängder av murken ved. Gran växer på många ställen även som undervegetation. I buskskiktet är hallon och måbär vanliga, i fältskiktet förekommer rikligt med harsyra, tuvtåtel, skogsbräken och örnbräken. Gränsar till en mogen frisk moskog på den norra sidan och delvis även på den västra sidan. På den västra sidan gränsar objektet även till en kalhyggesöppning och till objekt 49, på övriga håll till objekt 50.

Objekt 49

Naturtyp: Friska mesotrofa lundar VU/VU

Representativitet: God

Naturtillstånd: Något försvagat

Beskrivning: Lund med blandade träd/granar på den nordvästra sidan av Braskviken. Trädbeståndet är moget. Av lövträden förekommer mest rönn, lönn och björk. Dessutom påträffas några högväxta tallar. Skogen har i tiderna gallrats men den påminner till största delen av naturtillstånd. I buskskiktet förekommer ganska rikligt med måbär, i fältskiktet förekommer gräsväxter som är typiska för frisk lund, även blåbär (*Vaccinium myrtillus*). Gränsar till en stig som går längs en kalhyggesöppning på den västra sidan, till en frisk moskog i norr och öster. Objektet förenas med objekt 48 i söder.

Objekt 50

(karta i beskrivningen av objekt 48)

Naturtyp: Kustnära fuktiga allundar NT/NT

Representativitet: Måttlig

Naturtillstånd: Något försvagat

Beskrivning: Klibbalsslund i den innersta delen av Braskviken och vid dess västra strand. Frisk klibbalsskog som bildar en förhållandevis vidsträckt figur i den innersta delen av viken, den västra stranden består av en smal zon. I den innersta delen av viken växer bastanta klibbalar. I den norra delen är trädbeståndet glest och på

många ställens syns spår av gallring. Ganska knappt med murken ved. I den norra delen finns en ganska vidsträckt öppning med ormbunkslund. Även en del skogssäv, eventuellt som lämning av tidigare madvegetation. I övrigt består vegetationen av typisk älggräsdominerad lund. Dessutom förekommer rikligt med bland annat rödblåra, revsmörblomma och tuvtåtel. Gränsar till objekt 48 i norr och väst, till objekt 52 i öst.

Objekt 51

(karta i beskrivningen av objekt 49)

Naturtyp: Fuktiga mesotrofa lundar NT/NT, (friska mesotrofa lundar VU/VU)

Representativitet: Måttlig

Naturtillstånd: Något försvagat

Beskrivning: Huvudsakligen lövträdsdominerad lund med fuktig botten, i den västra delen frisk botten, i Vekasby, i den innersta delen av Braskviken. Det mångsidiga mogna trädbeståndet består av klibbal, lönn, hägg, rönn, björk och gran. En stor del av objektet är en ormbunkslund som domineras av majbräken. I fältskiktet i den friska lunden förekommer vanliga lundarter och dessutom skelört (*Chelidonium majus*) och vildvin (*Parthenocissus sp.*). Gränsar till en moskog i söder och väst, till en egnahemstomt i norr och till objekt 52 i öst.

Objekt 52

(karta i beskrivningen av objekt 49)

Naturtyper: Kustnära fuktiga allundar NT/NT

Representativitet: Svag

Naturtillstånd: Försvagad

Beskrivning: Den mest förändrade delen av lunden i den innersta delen av Braskviken. Trädbeståndet är glest och består av högväxta klibbalar. Objektet korsas av ett brett och djupt dike. I fältskiktet förekommer rikligt med nässla och revsmörblomma. Även jordreva (*Glechoma hederacea*) bildar täta växtbestånd. På platsen växer flera skadliga invasiva arter: jättebalsamin bildar ett stort bestånd och dessutom påträffas snårvinda och en del aster- (*Symphyotrichum sp.*) eller gullrisarter (*Solidago sp.*). Gränsar till en strandvåtmark, till objekten 50, 51, 53 och 54, i den nordöstra änden till Långängsvägen.

Objekt 53

Naturtyp: Kustnära fuktiga allundar NT/NT

Representativitet: Måttlig

Naturtillstånd: Något försvagat

Beskrivning: Klibbalslund i den östra delen av Braskvikens innersta del. Klibbalarna är bastanta. Påminner långt om naturtillstånd med undantag av den nordligaste–västligaste delen. Vid största delen av objektet syns spår av gallringar. Knappt med murken ved. Hallon förekommer väldigt rikligt i den norra och västra delen. Typiskt fältskikt med högväxta örter och gräs. Gränsar till en strandvåtmark och till objekt 52 i väst, till objekt 52 i norr, till objekt 54 och en stig som går längs med gränsen mellan en moskog och lund i öst.

Objekt 54

(karta i beskrivningen av objekt 53)

Naturtyp: Friska mesotrofa lundar NT/NT, (fuktiga mesotrofa lundar VU/VU)

Representativitet: Måttlig

Naturtillstånd: Något försvagat

Beskrivning: Frisk lund som kantar de fuktiga lundarna i den innersta delen av Braskviken. I den norra delen förekommer även fuktig lund på ett mosaikartat sätt. Bland det mogna trädbeståndet är gran vanlig vid sidan av lövträd (björk, lönn, rönn, hägg). I den östra kanten förekommer även tall och i den norra delen klibbal. Trädbeståndet har gallrats senare, vilket gjort att rönnen har blivit rikligare. I den norra delen förekommer rikligt med stora ormbunkar (skogsbräken och majbräken). I buskskiktet förekommer röda vinbär, brakved och hallon, dessutom enstaka berberisbuskar (*Berberis sp.*). I den östra delen är fältskiktet slitet och innehåller öppningar. Örnbräken förekommer rikligt. Vid sidan av de vanligaste arterna påträffas även buskstjärnblomma (*Stellaria holostea*) och vintergröna (*Vinca minor*). Gränsar till objekten 52 och 53 i väst, till Långängsvägen i norr, till en mogen moskog i öst.

Objekt 55

Naturtyp: Fuktiga mesotrofa lundar NT/NT, (friska mesotrofa lundar VU/VU)

Representativitet: Svag

Naturtillstånd: Försvagad

Beskrivning: Lund som utvecklats på en före detta äng eller odling på den nordöstra sidan av Långängen. Det mogna trädbeståndet innehåller öppningar och de rikligaste träarterna är vårtbjörk, rönn, lönn och hägg. I den östra och norra delen växer vid längs med diken. Fältskiktet domineras av gräsväxter. Objektet korsas av åtskilliga diken. Längs diken påträffas majbräken och på något torrare platser förekommer skogsfräken. Dessutom hittades buskstjärnblomma och penningblad. Jättebalsamin växer på många platser vid objektet. Vid objektet finns även trädgårdsavfall. Gränsar till Långängsvägen, gårdsområden och en före detta idrottsplan.

Objekt 56

(karta i beskrivningen av objekt 53)

Naturtyp: Hällmarksskogar NT/NT

Representativitet: Måttlig

Naturtillstånd: Något försvagat

Beskrivning: Klippområde på den östra sidan av Braskviken. Sedvanligt mogen talldominerad bergsskog och små klipphöllar. Trädbeståndet är inte helt i naturtillstånd men vegetationen på bergsyterna har bevarats i ganska bra skick. Gränser till omgivande moskogar.

Objekt 57

Naturtyp: Gamla tämligen torra moskogar EN/CR, (kalliometsät NT/NT)

Representativitet: God

Naturtillstånd: Något försvagat

Beskrivning: Liten moskog i den nordvästra spetsen av Korsholmen. I den norra delen förekommer även kalhäll/kalhällsskog. Det talldominerade trädbeståndet är gammalt och representerar naturtillstånd. Bland tall förekommer måttligt med gran och björk. Några torrakor förekommer. Vid objektet växer ganska rikligt med en och en del av dem är gamla. I bergsskogen finns kalhällar som sluttar svagt i havet. Vegetationen vid objektet har slitits påtagligt i den norra delen. Gränser till strandängar på den västra och södra sidan, på övriga håll till havet.

Objekt 58

Naturtyp: Gamla tämligen torra moskogar EN/CR, (gamla torra moskogar EN/EN, gamla barrträdsdominerade friska moskogar EN/EN)

Representativitet: Utmärkt

Naturtillstånd: Naturtillstånd

Beskrivning: Moskog i den sydvästra delen av Korsholmen. Skogen växer på en stenig kulle som sluttar brant ner mot en strandäng vid det sydöstra hörnet. Backens krön består till största delen av tämligen torr moskog, i sluttningen mot nordost är botten frisk och träden domineras av gran. Skogen är gammal och har utvecklats länge i naturtillstånd. Gränsar till en strandäng och ett strandblockfält i söder, väst och norr. I öst gränsar objektet till en lund (objekt 59).

Objekt 59

(karta i beskrivningen av objekt 58)

Naturtyp: Kustnära friska lövträdsdominerade lundar VU/VU, (friska mesotrofa lundar VU/VU)

Representativitet: Måttlig

Naturtillstånd: Naturtillstånd

Beskrivning: Liten remsa med lund i den västra delen av Korsholmen. Lundan har bildats i en svacka mellan två steniga moskogar. I den mellersta delen består träden endast av klubbalar som inte är särskilt storväxta. Vid kanten förekommer ett grandominerat avsnitt. Skogen är i naturtillstånd men i klubbalskogen

förekommer knappt någon murken ved. Till skillnad från andra klibbalsskogar på Tavistholmen och Korsholmen består botten vid objekt helt av torv. I fältskiktet förekommer huvudsakligen rödblåra, harsyra och bergslok. Gränsar till objekt 58 i väst, till objekt 61 i öst, på övriga håll till strandängar.

Objekt 60

(karta i beskrivningen av objekt 58)

Naturtyp: Friska mesotrofa lundar VU/VU

Representativitet: Utmärkt

Naturtillstånd: Naturtillstånd

Beskrivning: En bit av en lund med blandade träddarter i den västra delen av Korsholmen. Vid objektet förekommer träddarter såsom gran, tall, björk, asp och rönn. Skog i naturtillstånd med varierande struktur och rikligt med murken ved. Kontinuumet av murken ved är långt och vid objektet finns några väldigt ståtliga stående murkna träd. I fältskiktet förekommer vanliga lundörter, såsom harsyra och skogsviol. I öst och söder övergår lunden till en lundartad och frisk moskog (objekt 61), i norr gränsar objektet till havet och i väst till en strandäng.

Objekt 61

(karta i beskrivningen av objekt 58)

Naturtyp: Gamla barrträdsdominerade friska moskogar EN/EN, (gamla barrträdsdominerade lundartade moskogar EN/EN)

Representativitet: Utmärkt

Naturtillstånd: Naturtillstånd

Beskrivning: Grandominerad moskog med blandade träd i de mellersta delarna av Korsholmen. Skogen är väldigt gammal och dess struktur är helt naturlig. Mångsidig murken ved och dess mängd motsvarar samma klass som en urskog. Trädbeståndet är huvudsakligen grandominerat men i den lundartade västra delen växer rikligt med lövträd, i synnerhet asp och vårtbjörk. På andra håll förekommer bastanta tallar och björkar som blandträd. Skogen har ställvis gallrats till följd av vindfällan. Vid största delen av objektet är terrängen väldigt stenig/blockrik. Fältskiktet innehåller öppningar och domineras huvudsakligen av blåbär. Gränsar till omgivande tämligen torra moskogar, en hållmarksskog (objekt 62) och en lund (objekt 59 och 60) samt till havet.

Objekt 62

(karta i beskrivningen av objekt 58)

Naturtyp: Hållmarksskogar NT/NT, (klippor av sura bergarter med renlav och mossor NT/NT)

Representativitet: God

Naturtillstånd: Naturtillstånd

Beskrivning: Klippområde i den mellersta delen av Korsholmen. Trädbeståndet vid objektet är glest och objektet kan delvis klassas som klippor av sura bergarter med renlav. Klippan har en svagt sluttande yta. Träden domineras av tall och gran och är gamla och motsvarar naturtillstånd. Även torrakor förekommer. Lav- och mossytorna är i bra skick. Gränsar till en omgivande moskog (objekt 61).

Objekt 63

(karta i beskrivningen av objekt 58)

Naturtyp: Gamla tämligen torra moskogar EN/CR

Representativitet: Utmärkt

Naturtillstånd: Naturtillstånd

Beskrivning: Talldominerad moskog i den södra delen av Korsholmen. Tallarna vid objektet är uråldriga och det förekommer rikligt med döda träd. Torrakorna är ståtliga. Utöver tall påträffas också en del björk. Under dem förekommer rikligt med en och en del rönn. I fältskiktet förekommer utöver lingon även rikligt med ängskovall och gräsväxter. På en liten yta förekommer även mjölon och den nära hotade (NT) kattfoten (*Antennaria dioica*). Gränsar till objekt 61 och havet.

Objekt 64

Naturtyp: Gamla tämligen torra moskogar EN/CR, (gamla barrträdsdominerade friska moskogar EN/EN)

Representativitet: Utmärkt

Naturtillstånd: Naturtillstånd

Beskrivning: Ett avsnitt med tämligen torr moskog i skogen i den norra delen av Korsholmen. Trädbeståndet är talldominerat och en stor del av tallarna är väldigt gamla. I den nordostliga sluttningen förekommer även frisk moskog. Bland de högväxta träden förekommer utöver tall främst björk. På ett avsnitt med frisk botten är gran dominerande. De döda träden i form av torrakor, stående murkna träd och markträd är väldigt imponerande. I den nordvästra änden finns en blockrik kulle med väldigt rikligt med murken ved. Fältskiktet domineras av risväxter. Vid objektet går den mest använda stigen på Korsholmen. Gränsar till objekt 61, 62 och 65.

Objekt 65

(karta i beskrivningen av objekt 64)

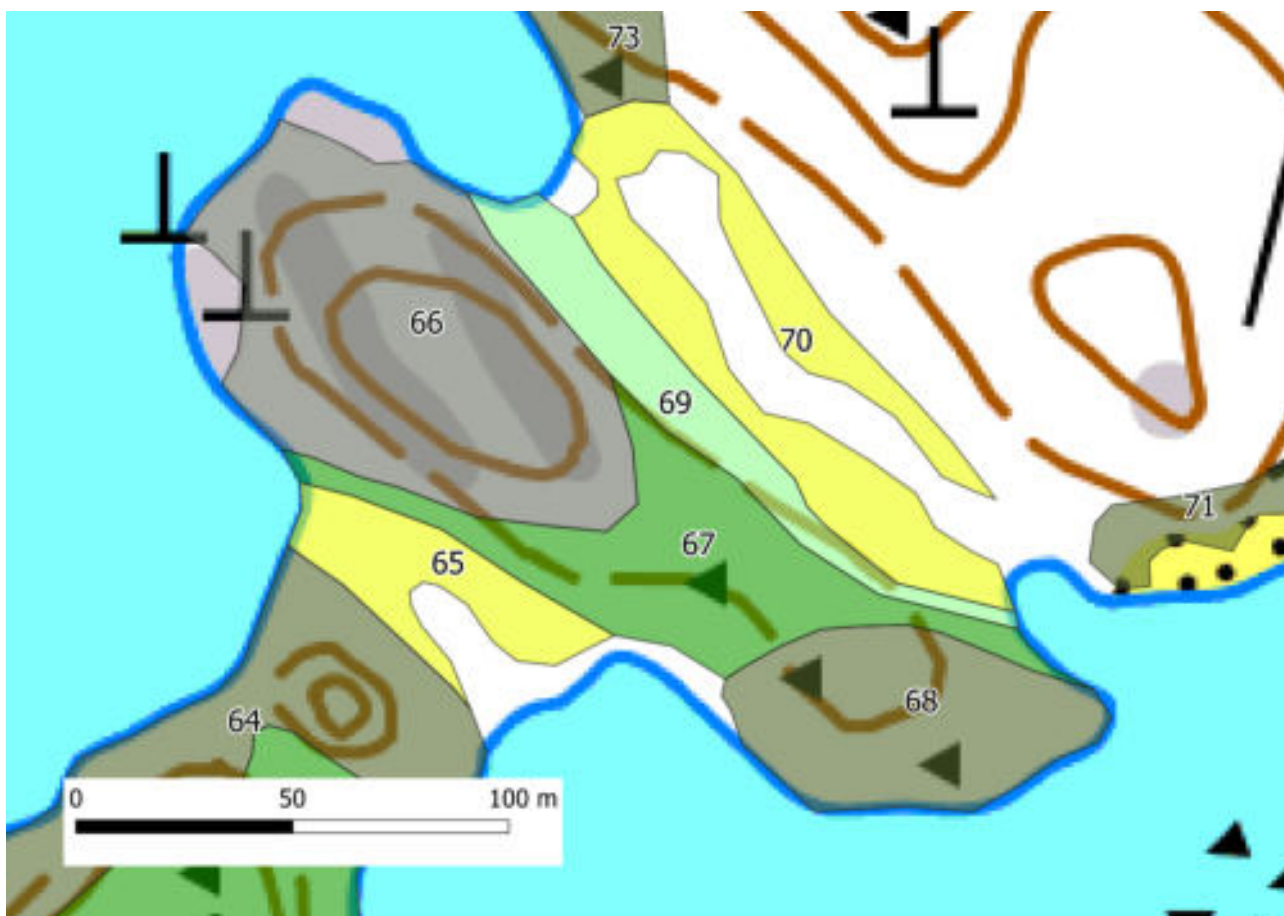
Naturtyp: Kustnära fuktiga allundar NT/NT

Representativitet: God

Naturtillstånd: Naturtillstånd

Beskrivning: Litet område med klibbalsdominerad högortslund i den norra delen av Korsholmen. Objektet har en naturlig vattenhushållning och ett naturligt trädbestånd. Bland trädbeståndet förekommer nästan endast klibbal. I fältskiktet förekommer bl.a. älggräs, strätta och strandlysing. Gränsar till havet i väst, till objekt 64 i söder, till en mad i öst och till objekt 67 i norr.

Objekt 66

Naturtyp: Hällmarksskogar NT/NT

Representativitet: God

Naturtillstånd: Något försvagat

Beskrivning: Talldominerad kalhällsskog med gamla träd i den norra delen av Korsholmen. Det förekommer inte särskilt mycket döda träd, främst några ståtliga torrakor. Den nordvästra delen är ett populärt utflyktsområde, vilket framkommer i ett slitet renlavs- och mosstäcke och genom nedskräpning. Gränsar till havet och strandklippor i norr och väst, till objekt 64 i söder och öst, till objekt 69 i nordost.

Objekt 67

(karta i beskrivningen av objekt 66)

Naturtyp: Gamla barrträdsdominerade friska moskogar EN/EN, (gamla tämligen torra moskogar EN/CR)

Representativitet: God

Naturtillstånd: Naturtillstånd

Beskrivning: Moskog i den norra delen av Korsholmen. Skogen har huvudsakligen en frisk botten med vid kanten av objekt 64 förekommer även tämligen torr botten. Det gran-talldominerade trädbeståndet är till stor del gammalt och skogen påminner om naturtillstånd men gamla träd förekommer knappare än i

genomsnitt i motsvarande skogar på Korsholmen. I buskskiktet förekommer en och rönn, fältskiktet är sedvanligt. Gränsar till objekt 65, 66, 68 och 69.

Objekt 68

(karta i beskrivningen av objekt 66)

Naturtyp: Gamla tämligen torra moskogar EN/CR

Representativitet: God

Naturtillstånd: Naturtillstånd

Beskrivning: En bit av en talldominerad gammal skog i den nordöstra delen av Korsholmen. Rikligt med gran som blandträd, även björk. Trädbeståndet är inte helt lika bastant och murken ved förekommer inte i lika stor utsträckning som i andra liknande skogar på Korsholmen (objekt 58, 63 och 64). Gränsar till objekt 67 och havet.

Objekt 69

(karta i beskrivningen av objekt 66)

Naturtyp: Mogna barrträdsdominerade lundartade moskogar NT/NT, (friska mesotrofa lundar VU/VU)

Representativitet: God

Naturtillstånd: Naturtillstånd

Beskrivning: Remsa med lundartad moskog och frisk lund i den norra delen av Korsholmen mellan kargare skogstyper och en fuktig lund. Det naturligt växande grandominerade trädbeståndet i den nordöstliga sluttningen är inte särskilt imponerande. Den äldre trädgenerationen har kanske fallit till följd av stormar. Det förekommer förhållandevis rikligt med döda liggande granar. Gränsar till havet i norr, på övriga håll till objekten 66, 67, 68 och 70.

Objekt 70

(karta i beskrivningen av objekt 66)

Naturtyp: Kustnära fuktiga allundar NT/NT

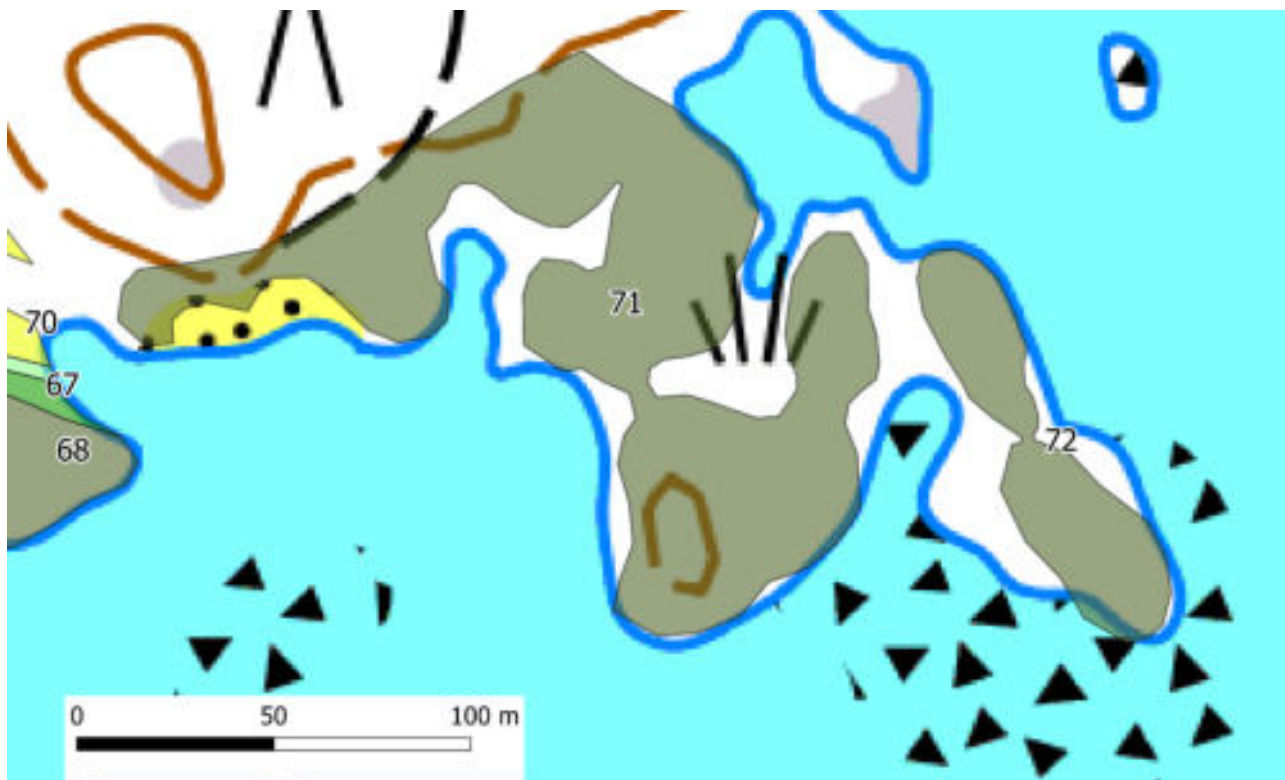
Representativitet: God

Naturtillstånd: Naturtillstånd

Beskrivning: Fuktig lund som kantar klibbalsmad på näset mellan Korsholmen och Tavisholmen. Typisk högörtslund med klibbalar. Bland klibbalarna förekommer en del björk och lönn. Objektet har en naturlig vattenhushållning och ett naturligt trädbestånd. Måttliga mängder av murken ved. Vegetationen är liknande som på objekt 63. På platsen finns en känd skuggviolsförekomst (*Viola selkirkii*). Sträcker sig till en liten del till havet i båda ändorna, på övriga håll gränsar objektet till en klibbalsmad, på den nordöstra sidan till en mogen grandominerad moskog, på övriga håll till objekten 69 och 72.

Objekt 71

Naturtyp: Gamla tämligen torra moskogar EN/CR

Representativitet: Utmärkt

Naturtillstånd: Naturtillstånd

Beskrivning: Gammal skog i den sydöstra spetsen av Tavistholmen. Träden domineras av tall, björk och gran och är gamla och motsvarar naturtillstånd. Träden är huvudsakligen glest fördelade med undantag av ett tätbevuxet ställe i den västra delen. De äldsta tallarna utgör särskilda landskapsträd. Även de döda träden med sina bastanta torrakor är imponerande. Vid objektet växer rikligt med rönn och en av vilka en del är pelarlikt. Objektet ser ut att vara en gammal betesmark. I fältskiktet förekommer kruståtel vid sidan av risväxter. Vid sidan av lingon och blåbär påträffas även lite kråkbär. Gränsar till havet, strandängar och helofyter, i den västra änden även till en vårdad moskog och en sandstrand.

Objekt 72

(karta i beskrivningen av objekt 71)

Naturtyp: Gamla tämligen torra moskogar EN/CR

Representativitet: Utmärkt

Naturtillstånd: Naturtillstånd

Beskrivning: Två öar med likadan skog som öster om objekt 71. Träden struktur är något tätare än vid objekt 71. Gränsar till en havsstrandäng och till havet.

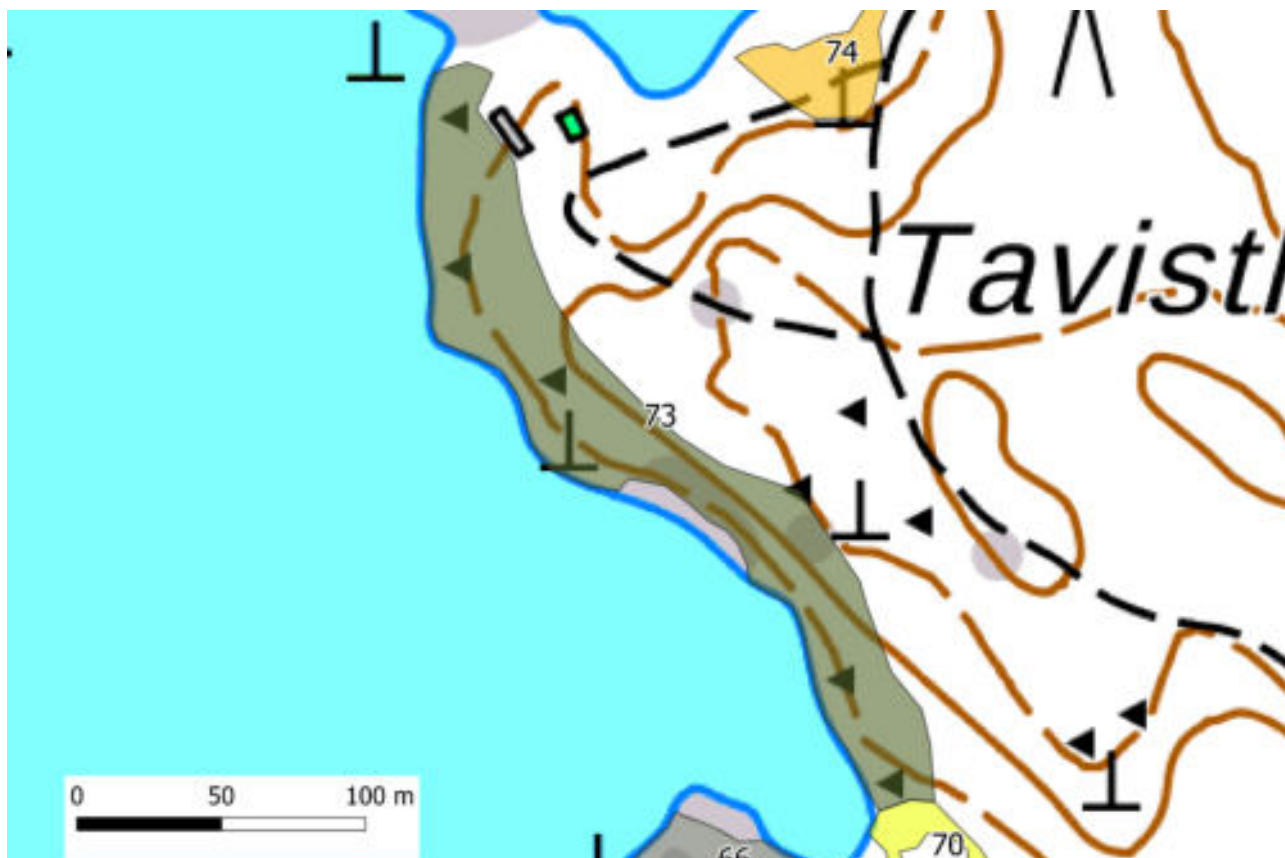
Objekt 73

Naturtyp: Gamla tämligen torra moskogar EN/CR, (gamla torra moskogar EN/CR, gamla barrträdsdominerade friska moskogar EN/EN, kalhällsskogar NT/NT)

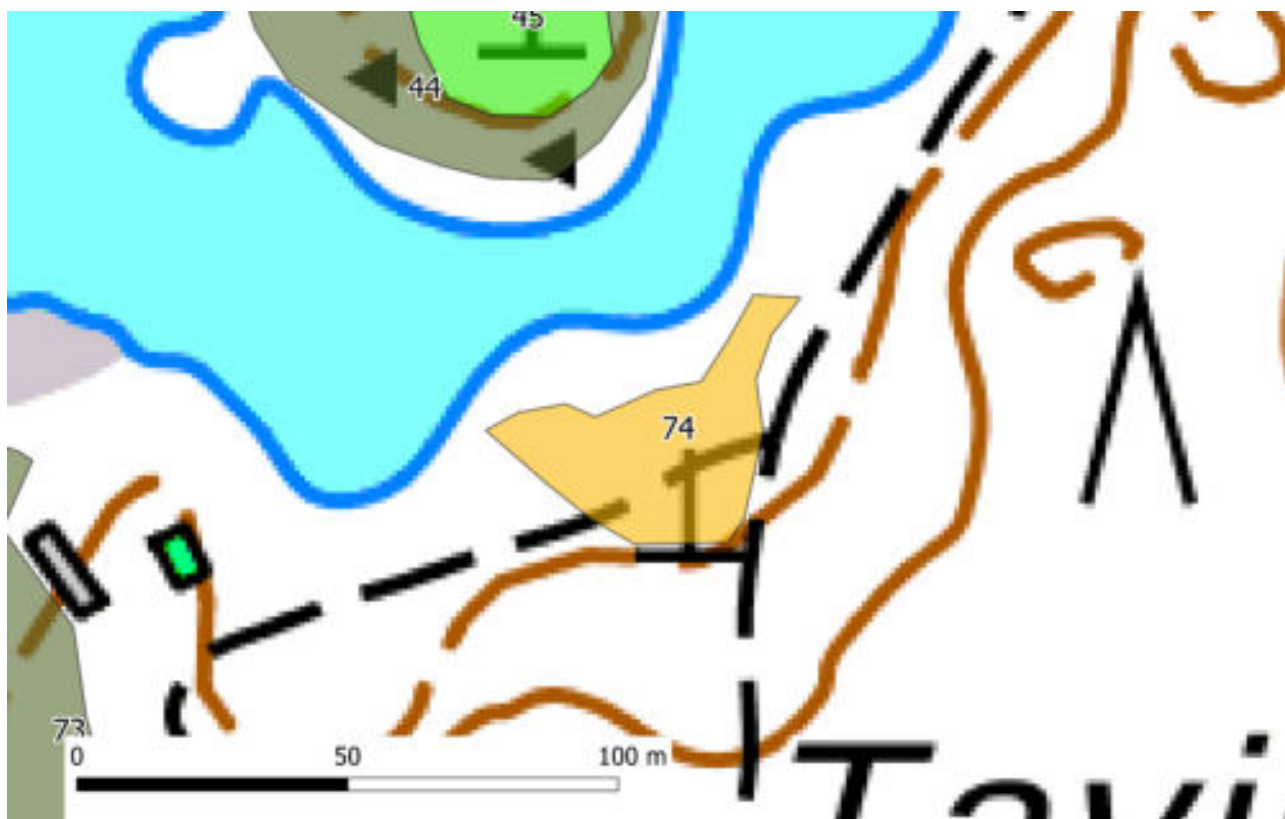
Representativitet: Utmärkt

Naturtillstånd: Naturtillstånd

Beskrivning: Skogsremsa som långt motsvarar naturtillstånd vid Tavistholmens västra strand. Växtplatsen är huvudsakligen tämligen torr och torr, i den västra änden finns ett avsnitt med frisk botten. I de mellersta delarna växer skogen på en klippig grund. Det gamla trädbeståndet domineras av tall och växer till stor del glest. Bland tallarna växer mogen vårtbjörk och gran. I den norra delen förekommer rikligt med rönn. I närheten av näset mellan Tavistholmen och Korsholmen framkommer skogens varierande ålder tydligast. De döda träden består främst av torrakor. I största delen av skogsremsan domineras fältskiktet av risväxter (lingon, ljung, blåbär), av örter påträffas främst ängskovall och kruståtel. Vid objektet går en populär stig där vegetationen är tydligt sliten. Den klippiga sluttningen sluttar brant ner i havet i närheten av Korsholmen. I väst gränsar objektet till strandklippor och till havet, i öst till en behandlad mogen moskog, i den norra änden till ett gårdsområde och i den södra änden till objekt 70.

Objekt 74

Naturtyp: Kustnära friska lövträdsdominerade lundar VU/VU, (kustnära fuktiga allundar NT/NT)

Representativitet: Måttlig

Naturtillstånd: Något försvagat

Beskrivning: Klibbalslund på Tavistholmens nordvästra strand vid sundet mellan Tavistholmen och Hässjeholmen. Träden i närheten av stranden består av sedvanlig fuktig klibbalsskog. Längre bort från stranden finns frisk botten där det även växer en del björk och gran. I buskskiktet växer rikligt med hallon, i fältskiktet i närheten av vattengränsen förekommer bland annat älggräs och en lite svärdsilja (*Iris pseudacorus*). På frisk botten påträffas hundkäx (*Anthriscus sylvestris*), buskstjärnblomma, harsyra och tuvtåtel. Muddringsmassor har dumpats på stranden och detta område har avgränsats utanför objektet. På övriga håll gränsar objektet till en grandominerad moskog.

Objekt 75

Naturtyp: Friska mesotrofa lundar NT/NT, (fuktiga mesotrofa lundar VU/VU)

Representativitet: Måttlig

Naturtillstånd: Något försvagat

Beskrivning: Frisk lund på Bastuvikens strand i den östra delen av Tavistholmen, fuktig lund längs stigen. Moget trädbestånd som gallrats, består av björk, gran, tall, asp samt klibbal vid stranden. Gallringarna framkommer i form av att gräs tagit över samt genom riklig förekomst av örnbräken. Övriga vanliga arter som

förekommer i fältskiktet är harsyra, rödblära, smultron och skogsviol. Gränsar till objekt 76 i norr, till en moskog i söder och väst.

Objekt 76

(karta i beskrivningen av objekt 75)

Naturtyp: Kustnära fuktiga allundar NT/NT, (friska mesotrofa lundar VU/VU)

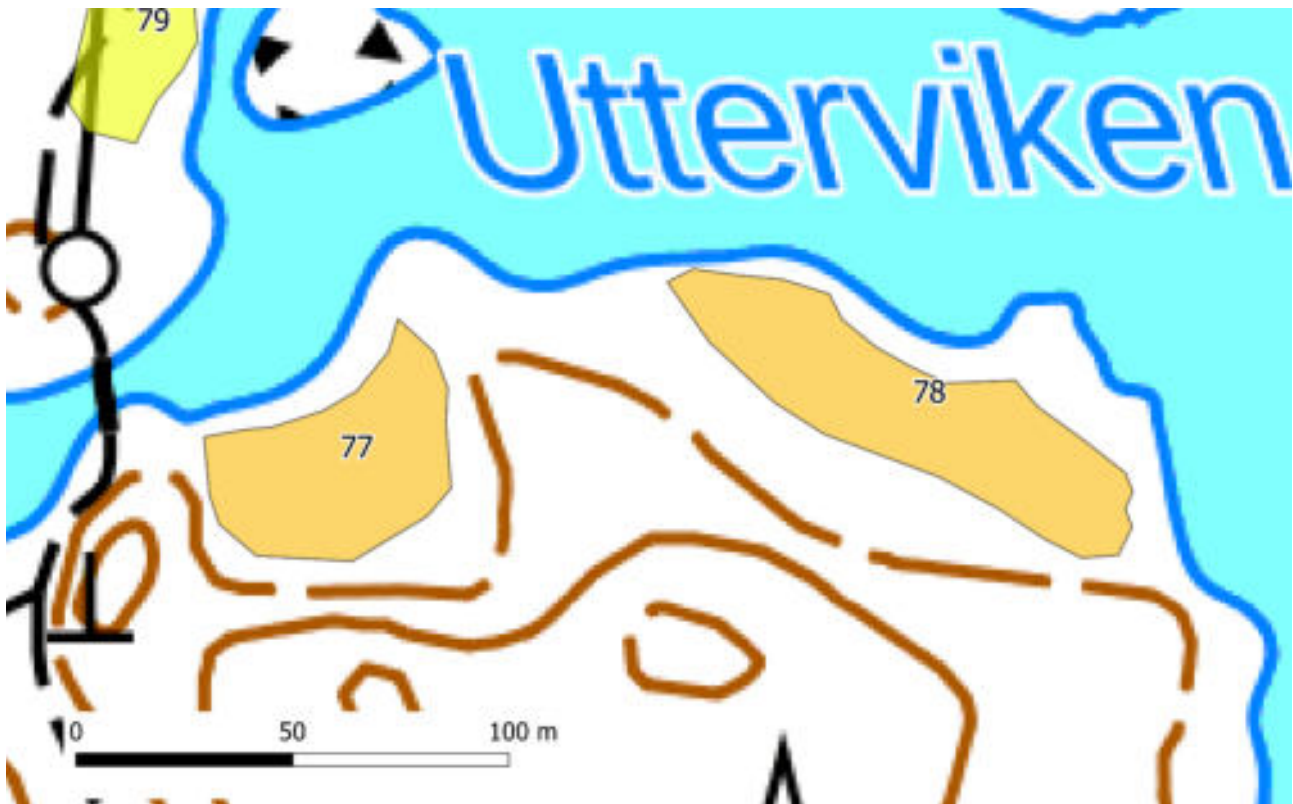
Representativitet: God

Naturtillstånd: Något försvagat

Beskrivning: Lund i den östra delen av Tavistholmen i den innersta delen av Bastuviken. Trädbeståndet, som i tiderna har gallrats, består huvudsakligen av ganska bastanta klibbalar. I den norra delen påträffas även frisk lund med gran och björk. Största delen av vegetationen består av fuktig lund som domineras av högorter och ormbunkar. Arter som är vanliga i fältskiktet är revsmörblomma, älggräs, strandlysing, strätta, besksöta (*Solanum dulcamara*), rödblära, majbräken och kanterna även nordbräken (*Dryopteris expansa*). I den södra kanten växer även skogsfräken. Den nordligaste delen är delvis grankärsartad, vilket framkommer genom vitmossor (*Sphagnum*), kärrviol (*Viola palustris*) och skogssäv (*Scirpus sylvaticus*). I närheten av stranden är alkogen madartad och på platsen påträffas svärdlilja och kärrsilja (*Peucedanum palustre*). Mot havet gränsar objektet till en liten del till en öppen mad, på den södra sidan till objekt 75. På andra håll gränsar objektet till mogna moskogar.

Objekt 77

Naturtyp: Kustnära friska lövträdsdominerade lundar VU/VU, (kustnära fuktiga allundar NT/NT)

Representativitet: God

Naturtillstånd: Något försvagat

Beskrivning: Lund på den östra sidan av en bro som leder till Tavistholmen, på öns norra strand. I stranden finns en typisk fuktig klibbalsdominerad zon och längre upp ett något mer vidsträckt avsnitt med frisk botten. Klibbalsskogen är ganska bastant men i övrigt sedvanlig. Murken ved förekommer till en del. Fältskiktet i den fuktiga lunden domineras av typisk högörtsvegetation. På den friska botten växer utöver klibbal också en del granar och rönnar. Under dem växer hallon, i grässkiktet bl.a. harsyra, rödblära och buskstjärnblomma. Vid den södra gränsen förekommer även nordbräken. Gränsar till en havsstrand och en granbevuxen moskog.

Objekt 78

(karta i beskrivningen av objekt 77)

Naturtyp: Friska mesotrofa lundar VU/VU, (kustnära fuktiga allundar NT/NT)

Representativitet: God

Naturtillstånd: Något försvagat

Beskrivning: En lundremsa på Tavistholmens norra strand. Objektet består av ett smalt avsnitt med fuktig, klibbalsdominerad strandlund och en frisk lund med blandade träd. I det friska avsnittet är mogna granar

dominerande. Skogen motsvarar inte helt naturtillstånd men det förekommer en del bastanta murkna träd. I buskskiktet påträffas utöver hallon också måbär. Bland vegetationen i fältskiktet dominerar samma arter som påträffas regelbundet på motsvarande växtplatser på Tavistholmen. Bland lundörterna förekommer lingon vid det lilla näset. Gränsar till en havsstrand som delvis består av strandäng samt barrträdsdominerade mogna moskogar.

Objekt 79

Naturtyp: Kustnära fuktiga allundar NT/NT, (friska mesotrofa lundar VU/VU)

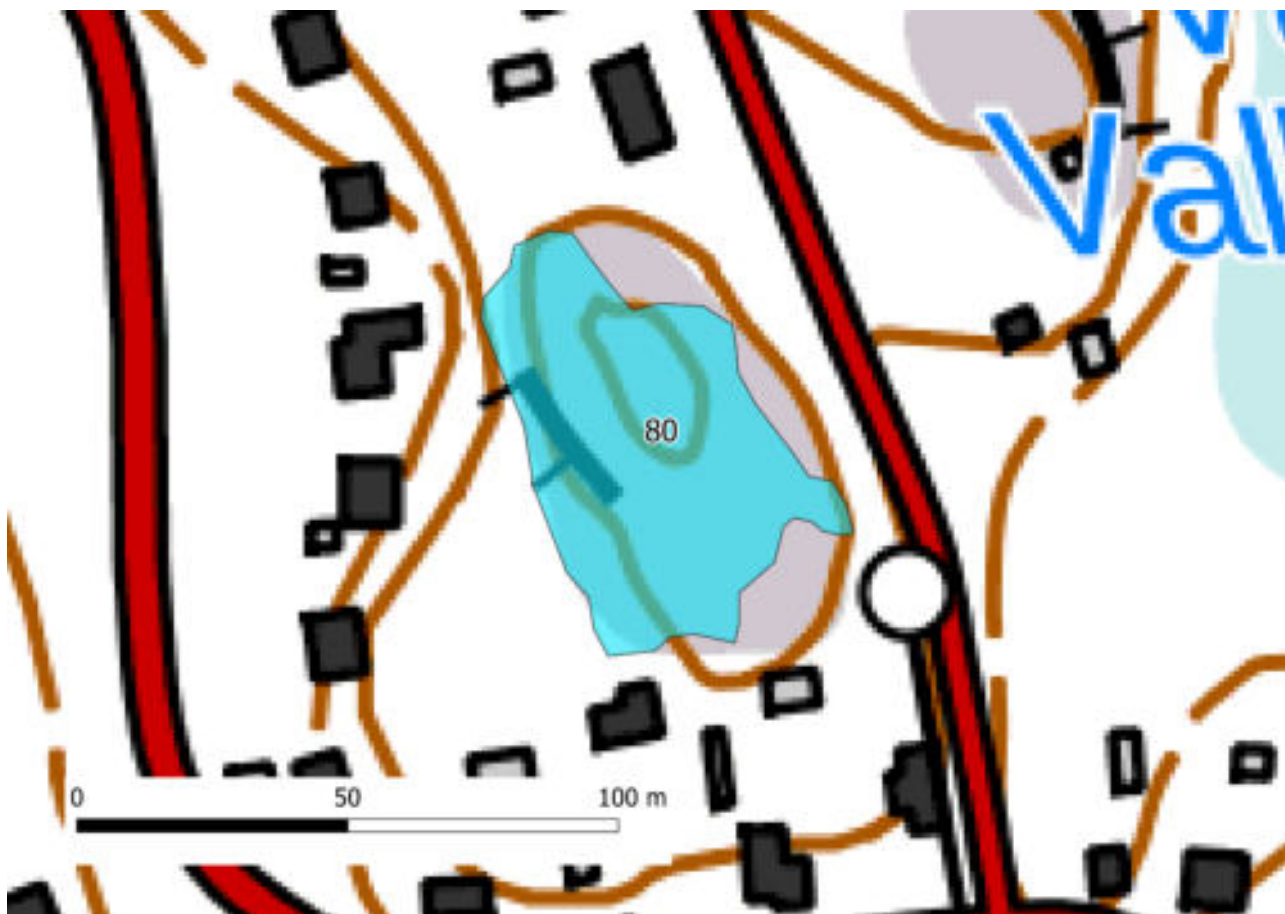
Representativitet: Måttlig

Naturtillstånd: Försvagad

Beskrivning: Huvudsakligen fuktig lund på den västra sidan av Utterviken. I den västra kanten och södra delen förekommer även frisk botten. Det fuktiga avsnittet domineras av klibbal, på friska avsnitt förekommer björk och tall. Vid de västra kanten står två stora torrakor. Den södra delen är ganska kraftigt behandlad (gallrad) och träden är yngre. I närheten av stranden i den södra delen finns även ett blött madartat avsnitt. Gräsväxterna är samma som förekommer vid motsvarande objekt på Tavistholmen. Vegetationen är emellertid mer förändrat på många ställen än vid objektet. Det ökande ljuset har fått örnbräken, gräsväxter och hallon att frodas. På andra håll än mot stranden gränsar objektet till barrträdsdominerade mogna moskogar.

Objekt 80

Naturtyp: Klippor av sura bergarter med renlav och mossor

Representativitet: Måttlig

Naturtillstånd: Försvagad

Beskrivning: Klippområde på den västra sidan av Utterviksvägen. Den högsta klippiga kullen i Valkom. Krönet är flackt men den västliga sluttningen sluttar ganska brant i riktning mot Långängsvägen. Vegetationen på klippområdet är väldigt sliten. Ren- och islandslavarna och mossorna är nedtrampade över ett stort område och har även slitits bort helt på vissa ställen. På klipporna finns några torrakor. I öst gränsar objektet till en skog som kantar klippområdet, på övriga håll till egnahemsgårdsplaner.

Objekt 81

Naturtyp: Gamla barrträdsdominerade friska moskogar EN/EN

Representativitet: Svag

Naturtillstånd: Något försvagat

Beskrivning: Talldominerad moskog med bastanta träd på en stenig kulle på den östra sidan av Valkom badplats. Bland de sköldbarkade tallarna förekommer rikligt med mogna vårtbjörkar och några stora granar. Skogen har förlorat sina naturliga strukturella drag till följd av gallringar. Träd från den yngre generationen saknas nästan helt. Murken ved, främst bastanta torrakor, förekommer emellertid rikligt och av denna orsak har objektet klassats som en hotad naturtyp. I öst och söder gränsar objektet till en havsstrand, i väst till ett badstrandsområde, på övriga håll till en skog med jämnare struktur och en väg till badplatsen.

Objekt 82

Naturtyp: Myrtjärnar NT/VU

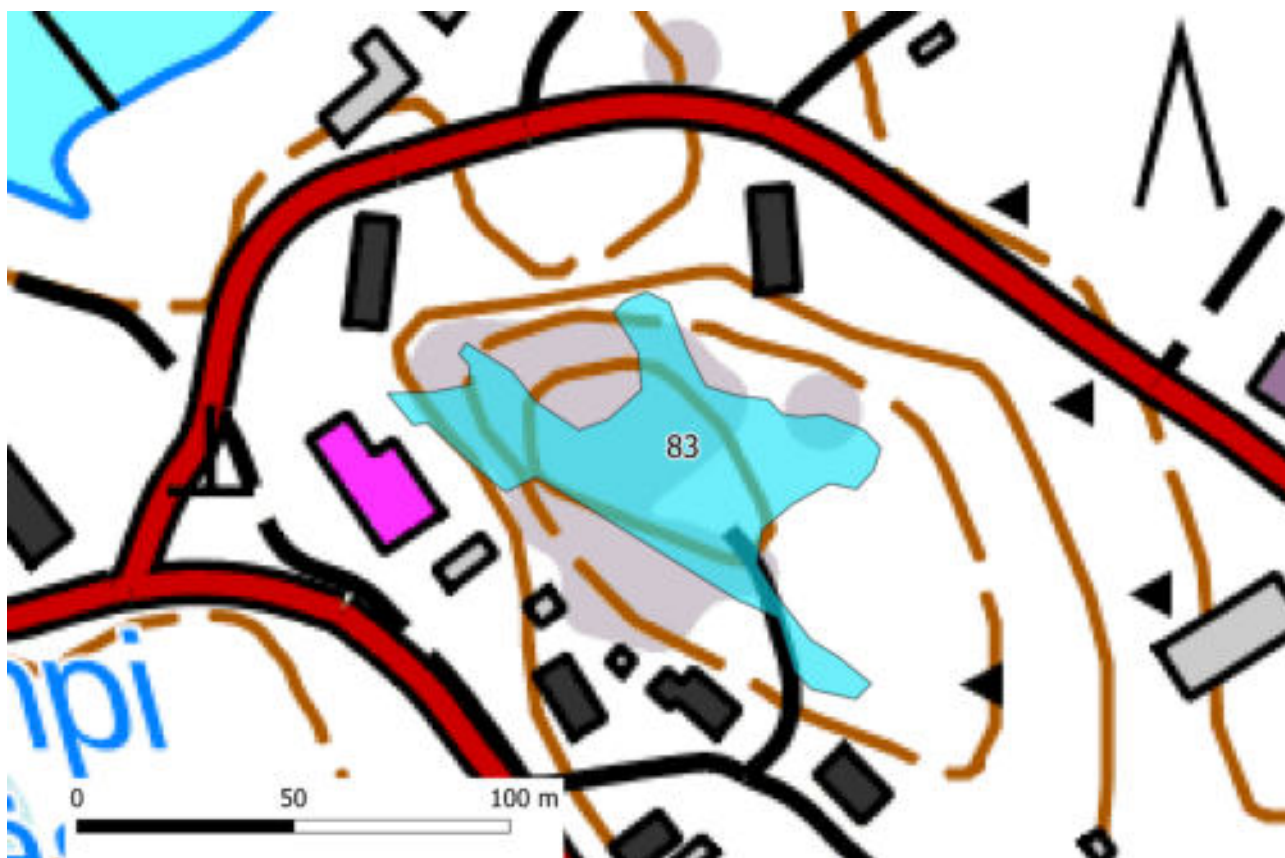
Representativitet: God

Naturtillstånd: Något försvagat

Beskrivning: En tjärn med myrartade stränder som gett Valkom by dess namn. Den enda tjärnen i planområdet. Vattnet är mörkt och humusrikt. Ett dike har grävts i tjärnen på dess norra sida men det påverkar inte vattenhushållningen märkbart i nuläget. Flytbladsväxter som förekommer i tjärnen är nordnäckros och gul näckros. I strandvattnet är bredkaveldun (*Typha latifolia*) och bladvass (*Phragmites australis*) rikliga. Det täta bladvassbeståndet kantar emellertid inte hela tjärnen. På terrängkartan har gränsen dragits längs strandlinjen. I närheten av vattengränsen är stränderna fattigkärrsartade, madartade och tallmyrsartade.

Objekt 83

Naturtyp: Klippor av sura bergarter med renlav och mossor LC/NT

Representativitet: Svag

Naturtillstånd: Försvagad

Beskrivning: Klippområde i en skogsdunge mellan Vårdövägen och Ilmarinenvägen. Vegetationen på de flacka klippyrtorna har till stor del slitits bort. Det finns väldigt lite renlavs- och islandslavtäckte kvar. På klipporna har man rört sig till fots men även kört med terrängfordon. Kallhällsskogen innehåller ställvis gamla träd. Gränsar till gårdsplaner på den södra sidan, på andra håll till olika mogna skogar.

Objekt 84

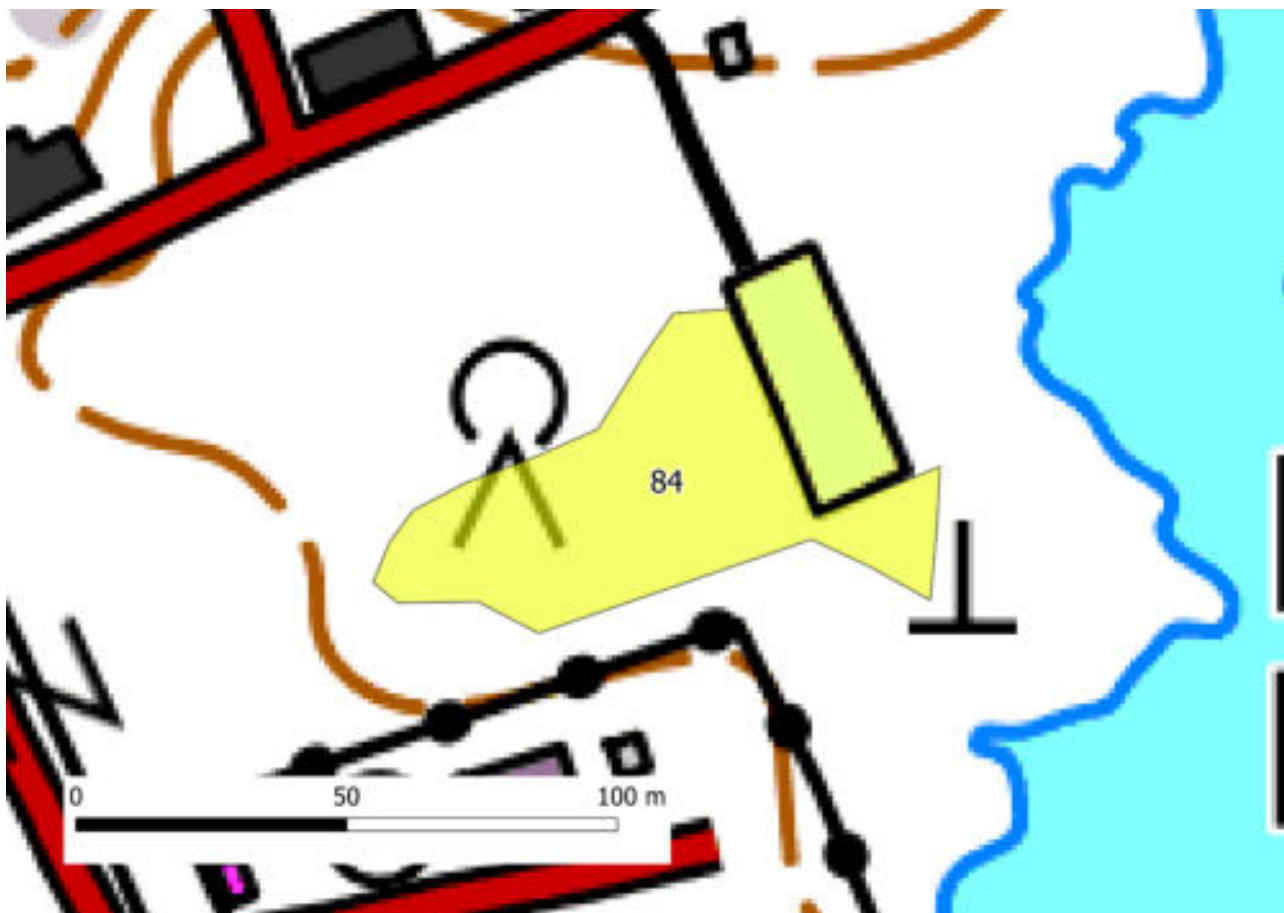
Naturtyp: Kustnära fuktiga allundar NT/NT

Representativitet: Måttlig

Naturtillstånd: Något försvagat

Beskrivning: Lund på den norra sidan av Vårdö avloppsreningsverk. Trädbeståndet består huvudsakligen av bastanta klibbalar. Björk, vide och lite gran och asp förekommer som blandträd. Trädbeståndet är huvudsakligen obehandlat men har sannolikt påverkats av förändringarna i vattenhushållningen. Det förekommer ganska rikligt med bastanta murkna träd. I den norra kanten går ett djupt dike. I buskskiktet förekommer utöver hallon även svartvinbär (*Ribes nigrum*) och druvfläder. Undervegetationen är

huvudsakligen väldigt frodig; nässla bildar täta bestånd på många ställen och det påträffas även rikligt med älggräs, majbräken och revsmörblomma. Den rikliga förekomsten av nässla tyder på att jordmaterial eller växtrester förts till platsen. Av skadliga invasiva arter förekommer jättebalsamin och snårvinda. På den norra och västra sidan gränsar objektet till en mogen lundartad blandskog och en blandskog på frisk mo, på den östra sidan till ett halvöppet strandområde och ett litet fält. Den södra gränsen går cirka 20 meter från reningsverkets gårdsplan. Emellanåt förekommer impediment med buskar.

Objekt 85

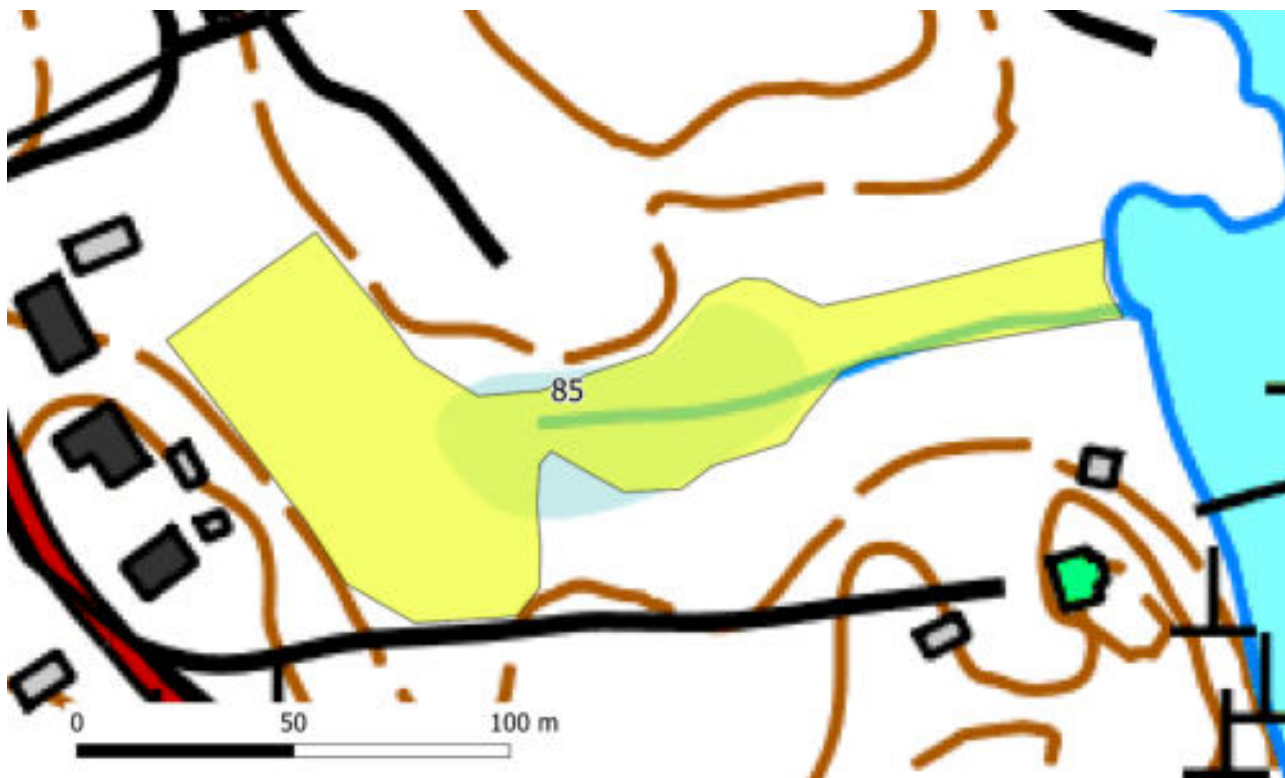
Naturtyp: Kustnära fuktiga allundar NT/NT

Representativitet: Måttlig

Naturtillstånd: Något försvagat

Beskrivning: Lundområde på den södra sidan av en jordavstjälningsplats på den södra sidan av Vårdö avloppsreningsverk. Fuktig lund med främst klibbal. Klibbalarna är bastanta. I den norra kanten växer ställvis rikligt med björk. Ett djupt dike som korsar lunden i öst–västlig riktning har förändrat området märkbart. Det förekommer även mindre och sämre fungerande diken. I den norra kanten finns fortfarande väldigt blöt terräng. Bland trädbeståndet vid objektet finns öppningar. Murken ved påträffas ställvis väldigt rikligt. I buskskiktet förekommer hallon, skogsolvon (*Viburnum opulus*), svartvinbär, en del druvfläder och enstaka kanelrosor (*Rosa cinnamomea*). I fältskiktet varierar avsnitt med högorter, älggräs och ormbunkar (majbräken, nordbräken, skogsbräken). Andra vanliga arter är bland annat revsmörblomma, rödblära och

hundkåk. I det torrare partiet i den västra delen växer även buskstjärnblomma. I väst gränsar objektet till ett
gårdsområde, i norr till en jordavstjälpningsplats och en moskog, i öst och söder till en moskog.

Objekt 86

Naturtyp: Kustnära fuktiga lövträdsdominerade lundar VU/VU, (fuktiga mesotrofa lundar NT/NT)

Representativitet: Måttlig

Naturtillstånd: Något försvagat

Beskrivning: Lund i närheten av Vårdöuddens spets, på den östra och norra sidan av Vårdövägen. Den nordvästra delen består av ursprunglig frisk lund med blandade träd, det övriga avsnittet av objektet har uppstått på tidigare äng eller odlingsmark. Trädbeståndet är mestadels glest och vid sidan av mogna lövträd förekommer tät ung granskog, vilket tyder på att området har torkat ut. I den nordöstra delen växer huvudsakligen björk, asp och gran. På andra ställen förekommer klibbal bland björkarna. Träden har gallrats och i den nordöstra delen finns gamla vedtravar. I nordöst förekommer måttligt med murken ved, på andra håll knappt. Objektet kantas av gamla diken och i den sydöstra änden finns även ett djupare vått dike. Bland arterna i buskskiktet förekommer hallon, skogsolvon, måbär och druvfläder. Bland örtväxterna förekommer arter som är typiska både för frisk och för fuktig lund: harsyra, smultron, liljekonvalj, tuvtåtel, revsmörblomma, strandlysing och nässla. Av ormbunkar påträffas rikligt med örnbräken och skogsbräken. Dessutom förekommer majbräken och skogsfräken som tillsammans med skogssäv och kärrtistel (*Cirsium palustre*) tyder på grundvattenpåverkan. Objektet gränsar till omgivande grandominerade moskogor.

Objekt 87

(karta i beskrivningen av objekt 86)

Naturtyp: Kustnära friska lövträdsdominerade lundar VU/VU, (kustnära fuktiga allundar NT/NT)

Representativitet: Måttlig

Naturtillstånd: Försvagad

Beskrivning: Lundremsa vid Vårdöuddens spets, på den norra sidan av Svedjestrandsvägen. Det mogna trädbeståndet innehåller många arter (klibbal, björk, asp, gran), men det förekommer knappt några strukturella drag som är typiska för naturlig skog, utan skogen innehåller öppningar som spår av dess användning. I den norra kanten finns en gammal husplats och på den gamla gårdsplanen växer ett äppelträd (*Malus domestica*). Bland buskarna förekommer väldigt rikligt med hallon, andra vanliga arter är skogsolvon och den skadliga häggmispeln. I fältskiktet förekommer rikligt med örnbräken och dessutom bland annat träjon och buskstjärnblomma. I söder och öst gränsar objektet till Svedjestrandsvägen, i söder även till en fuktig högrötsäng, i väst till en våtmark och spångar, i norr till en barrträdsdominerad moskog.